MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Se sont abstenus: MM. Marc Baum et David Wagner (par M. Marc Baum).

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

Mir géifen zum Projet de loi 7173 iwwergoen: den 11. Fënnefjoresplang fir de Sport. An d'Wuert huet d'Rapportrice, d'Madamm Cécile Hemmen.

6. 7173 - Projet de loi autorisant le Gouvernement à subventionner un onzième programme quinquennal d'équipement sportif

Rapport de la Commission de la Santé, de l'Égalité des chances et des Sports

Mme Cécile Hemmen *(LSAP), rapportrice.-* Merci, Här President. Jo, Dir hutt et richteg gesot, mir sinn effektiv scho beim 11. Fënnefjoresplang, wou et dës Kéier drëms geet, fir dem Sport ëmmerhin eng Zomm vun 120 Milliounen Euro zur Verfügung ze stellen an esou iwwert déi nächst fënnef Joer, also bis Enn 2022, de Bau, d'Renovatioun oder awer d'Modernisatioun vu bestoenden Infrastrukturen ze garantéieren.

Ech erënneren drun, dass d'Fënnefjorespläng am Budgetsgesetz vun 1967 scho festgehale goufen ënnert der Bezeechnung „Fonds d'équipement sportif national". Eigentlech sollten déi Fënnefjorespläng sech awer nëmmen op zwanzeg Joer beschränken, mä well d'Popularitéit vum Sport an och d'Besoinen op lokalem, regionalem an och nationalem Niveau sech esou bedeitend verbessert hunn, huet dat Ganzt zur Weiderféierung gefouert.

Den 1. September 2017 ass dëst Gesetz vum 11. Fënnefjoresplang vum Sportsminister Romain Schneider deposéiert ginn. De Comité olympique huet den Text direkt e Mount drop aviséiert. Duerno am November huet de Syvicol säin Avis eragereecht an am Dezember dunn och de Conseil d'État.

Den 30. Januar 2018 ass de Gesetzestext eng éischte Kéier an der zoustänneger Kommissioun dunn analyséiert ginn an am Laf vun den nächste Sëtzunge sinn eelef parlamentaresch Amendementer ausgeschafft ginn, an nom zweeten Avis complémentaire vum Statsrot konnt de Rapport dunn den 29. Mee ugeholl ginn.

Och an dësem 11. Fënnefjoresplang, grad ewéi an deem virdrun, gëtt den Akzent op déi sportlech Infrastrukture geluecht, déi op deene Plaze sinn, déi liicht zougänglech sinn, mä doriwwer eraus kommen nach alleguerten déi derbäi, déi an de CDA, also an de Centres de développement et d'attraction gebaut ginn, grad ewéi all Sportsinfrastruktur no bei de Schoulen an de Structures d'accueil fir d'Kanner.

Partenariater si gewënscht fir déi méi deier Baute wéi d'Schwämmen zum Beispill. Hei kënnen d'Gemengen zesummeschaffen oder awer de Stat mat de Gemengen, fir dass esou jiddwerengem dee beschtméiglechen Accès soll garantéiert ginn, vum Fondamental iwwert de Postprimär bis hi bei de grand Public.

D'Planifikatioun vun neie Strukturen ass eng Saach. Mä doriwwer eraus sollen déi Bauten och wann néideg renovéiert a moderniséiert ginn. An deem Sënn sinn iwwert dëse Fënnefjoresplang staatlech Hëllefe virgesi fir d'Renovatioun an d'Modernisatioun. An et ass och festgehalen, ënner wéi enge Konditiounen eng komplett Renovatioun vun ale Sportsinfrastrukture ka subventionéiert ginn.

Nei an dësem Fënnefjoresplang ass och, dass de Sportsministère sech bis zu 750.000 Euro un de Salles de motricité, de sougenannte Bewegungsraim, ka bedeelegen, déi am Kader vun den Aarbechten an och den domat verbonnenen Objektiver vun de Maisons relais ugeduecht sinn.

Une voix.- Très bien!

Mme Cécile Hemmen *(LSAP), rapportrice.-* Et geet hei drëms, de Kanner eng Méiglechkeet ze bidden, fir iwwer eng gutt equipéiert Infrastruktur all méiglech basesch a fundamental Bewegungserfahrunge méi no ze brëngen. Klammen, Sprangen, Kopplabunz, Gläichgewiicht, Schaukelen, bref alles dat, wat iwwer eng aktiv Motoriksaarbecht ganz einfach ze realiséieren ass a wourun et de Moment leider a besonnesch bei deene Klengen hapert a feelt.

(Brouhaha)

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Wann ech gelift!

Mme Cécile Hemmen *(LSAP), rapportrice.-* Esou e Sall muss dann och mindestens 60 m² hunn a ka mat engem Airtramp, mat engem Klettergerüst an och soss Schaukelen equipéiert sinn. Et wär begréissenswäert, wann och d'Schoul oder eventuell d'LASEP, jo, firwat net d'Kanner an hirer Fräizäit op dës Offer, spriech den Zougang zu dësem Sall mat den Equipementer, géifen zréckgräifen.

D'Personal gëtt wuel an d'Encadrement agefouert, mä eigentlech ass et geduecht, dass d'Kanner selwer no Loscht a Laun op de Geräter kënnen turnen a sech esou vill wéi méiglech bei Spill a Spaass natierlech bewegen. Dës Bewegungsraim ginn am Kader vun den normalen Tauxe vum Sportsministère subventionéiert an, wéi ech et scho gesot hunn, zu engem Plaffong vu bis zu 750.000 Euro.

Wat elo déi finanziell Enveloppe ugeet, esou hat ech virdrun de Chiffer vun 120 Milliounen Euro jo scho genannt. Fir déi 33 previsionell an och bekannte Projeten, wéi se elo annoncéiert sinn, wéi zum Beispill d'Sportszentre Biissen, Miersch, Stengefort, d'Sportshalen, d'Omni- an d'Multisportshalen, d'Schwämme Miersch, Born a Réimech zum Beispill, Fussballsterraine mat de Vestiairë Bouneweg an Hamm, Housen gehéiert och nach dozou, e Schéissstand, deen zu Bruch virgesinn ass, oder en Athletikstadion, also e Liichtathletikstadion zu Déifferdeng/Woiwer, si ronn 112 Millioune budgetiséiert.

An dësen 112 Millioune fanne mer och déi zweet Tranche mat 20 Milliounen erëm fir de Bau vum nationale Fussballs- a Rugbystadion op der Cloche d'Or, wou jo schonn den 10. Fënnefjoresplang déi éischt Halschent, also déi éischt 20 Milliounen, ofgedeckt hat.

Well dëse Finanzéierungsprogramm sech awer iwwert déi nächst fënnef Joer zitt, kann een dovun ausgoen, dass nach eng etlech Projete wäerten derbäikommen, déi elo nach vläicht net bekannt sinn. Duerfir ginn nach 6.750.000 Euro zousätzlech virgesinn, wou iwwregens och d'Subventioune fir d'Bewegungsraim, also déi beschriwwe Salles de motricité, dra sinn.

Den Informatiksprogramm vun der Gestioun vun den Infrastrukture schléit mat 1.250.000 Euro zu Buch, soudass mer, wéi gesot, un de globale Montant vun 120 Milliounen erukommen.

Et muss awer och nach drop higewise ginn, dass déi finanziell Hëllefestellungen nëmmen da spillen, wann d'Kritäre vum „stricte nécessaire" agehale ginn an dat souwuel wat de Choix vun der Exekutioun wéi d'Architekturaarbechte betrëfft. Sollten elo am Laf vun de Joren onerwaarten a ganz dréngend Renovéierungsaarbechte musse gemaach ginn, da kann dës Enveloppe och ugepasst ginn a gegebenenfalls iwwert d'Budgetsgesetz gestëmmt ginn.

Dir hutt gemierkt, dass ech näischt iwwert de geplangtene Velodrom hei gesot hunn an dass ech deen net ernimmt hunn. Keng Angscht, déi Sue sinn och nach do! Schliisslech waren déi am 8. Fënnefjoresplang virgesinn. Se goufen och net ausginn, mä se si schéi mat virugeholl ginn. An ech ka mer virstellen, dass de Buergermeeschter vu Mondorf dat net nëmme freet, mä e wäert och héchstwahrscheinlech a senger Interventioun dorobber zréckkommen.

(Interruptions)

Déi lescht fofzeg Joer, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, hu gewisen, wéi wichteg den Invest an de Sport ass.

Une voix.- Très bien!

Mme Cécile Hemmen *(LSAP), rapportrice.-* Haut sinn nach eng etlech wëssenschaftlech Erkenntnisser derbäikomm, déi drop hiweisen, dass de Sport an all Alterskategorie seng Berechtegung huet. Och ass eis Bevëlkerung jo an d'Luucht gaangen, d'Leit gi méi al a se sinn och Gott sei Dank méi laang aktiv.

Erschreckend ass, dass awer grad déi jonk Kanner un d'Bewegung mussen erugefouert ginn. Erfreelech ass et dann awer erëm, dass et déi ëffentlech Hand ass, déi et erméiglecht, fir dat iwwert déi equipéiert Bewegungsraim ze garantéieren.

Nach vläicht e puer Wuert zu den Avisen. De Comité olympique huet a sengem Avis vum 10. Oktober 2017 wësse gelooss, dass et ëmmer nach wichteg an noutwendeg ass, fir d'Fënnefjorespläng weiderlafen ze loossen, well et ëmmer nach e Manktum u Sportsinfrastrukture gëtt a verschiddene Géigende vum Land, an dass grad am Hibléck op déi demografesch Entwécklung de Sportsbesoine muss lafend Rechnung gedroe ginn, sief et duerch Ersetzen, Renovéieren, Moderniséieren oder awer Vergréissere vun existente Strukturen.

De COSL begréisst och a sengem Avis, dass an der Kontinuitéit vum Héichleeschtungssport an där domat verbonnener Professionalisatioun och Infrastrukture virgesi sinn, déi op d'Recherche achséiert sinn. Dass d'Bewegungsraim dozou dénge wäerten, fir am Kader vun dem nationalen Aktiounsplang „Gesond iessen, méi bewegen" grad bei deene Klengen d'Motricitéit ze verbesseren, gesäit de COSL och als eng ganz begréissenswäert Initiativ.

Am Avis kënnt de Comité och nach emol op seng Remarken a Recommandatiounen zréck, déi e schonn an de viregte Fënnefjorespläng geäussert hat. Am Hibléck op Neibaute vun de Sportsinfrastrukture wär et näämlech wënschenswäert, dass e pousséierte Cahier des charges-type géif ausgeschafft ginn oder awer, dass eng speziell Aarbechtskommissioun am Conseil supérieur géif derfir suergen, dass schnellstméiglech Planungsfeeler opgedeckt ginn an dass et och méi a méi Konzepter vu multifunktionelle Strukture solle ginn, wou e Maximum u sportlechen Disziplinne kënnen an de beschtméigleche Konditioune praktizéiert ginn.

Och soll méi regional wéi lokal geduecht a geplangt ginn an och a puncto Gestioun soll déi esou verbessert ginn, dass déi jeeweileg Halen oder soss Sportskomplexer d'ganz Woch iwwer, d'Weekender abegraff, kënne benotzt ginn.

Une voix.- Richteg!

Mme Cécile Hemmen *(LSAP), rapportrice.-* Eng weider Revendicatioun bleift d'Demande nom gratis Accès an d'Benotze vun de Sportsinstallatioune fir d'Federatiounen an aner agreéiert Sportsassociatiounen. Alles an allem ass de COSL awer dësem 11. Fënnefjoresplang ganz positiv gesënnt.

Gradesou positiv gesäit de Syvicol dat och a begréisst nach eemol d'speziell Erhéijung vun der finanzieller Enveloppe par rapport zu där virdrun a fënnt och, dass d'Subventioune vun de Bewegungsraim eng ganz gutt Saach ass.

De Statsrot huet dräimol en Avis zu dësem Gesetz bruecht an huet zum Beispill d'Fro gestallt, wéi eng Infrastruktur dann elo ugeduecht ass, fir den aktuelle Liichtathletiksstadion op der Areler Strooss ze ersetzen, dee jo verschwanne wäert, wann den neie Fussballsstadion op der Cloche d'Or a Betrib ass.

Des Weideren huet de Statsrot drop higewisen, dass e puer nei Dispositiounen, déi am groussherzogleche Reglement sollte verankert ginn, wéi zum Beispill d'Definitioun vum Seuil de subventionnement, eigentlech hir Plaz am Gesetz selwer hätten. Esou ass dann elo gesetzlech festgehalen, dass e Renovatiounsprojet vu fënnef Milliounen un als Projet de grande envergure consideréiert gëtt an dass Projete vun de sportlechen Equipementer bis zu enger maximaler Grenz vun 1,5 Milliounen Euro als Projet de faible envergure agestuuft ginn an och net mussen op d'Lëscht vum groussherzogleche Reglement agedroe ginn.

Andeems d'Kommissioun dëser Remark Rechnung gedroen huet, war d'Opposition formelle domat opgehuewen. Och huet d'Kommissioun eng Propositioun guttgeheescht a puncto Remboursement vun de Subsiden, soudass beim zweeten Avis complémentaire keng Observatioune méi ugefall sinn, an de Gesetzesprojet ass du vun de Kommissiounsmemberen den 29. Mee ugeholl ginn.

Alles an allem huet dëst Gesetz siwen Artikelen an et bleift vläicht nach ze präziséieren, wat am Artikel 6 steet, näämlech dass nieft den Depensen a Subventioune vun de sougenannte Projets d'envergure, déi am groussherzogleche Reglement deemno definéiert sinn, nach zousätzlech Ausgabe virgesi sinn am Budgetsgesetz fir alles, wat den Ënnerhalt an d'Renovatioun betrëfft vun de Projets de faible envergure a Realisatiounsprojete vun Equipementer de faible envergure.

Alles an allem ass dësen 11. Fënnefjoresplang 20% méi héich wéi den 10. Fënnefjoresplang. Vun 1968 bis 2022 wäert de Stat domadder net manner wéi 558 Milliounen an d'Entwécklung vun de Sportsinfrastrukturen investéiert hunn. Geet een elo dovun aus, dass et jo hei ëmmer nëmmen eng prozentual gestaffelt Subventioun ass vu 35%, 50% oder 75%, déi bei de Gemengeninvest bäigeluecht ginn, da sinn ëmmerhin 2 Milliarden Euro ausgi gi fir de Sport. Do dernieft sinn och 8.000 Aarbechtsplaze geschafe ginn am Beräich vum Sport an deene leschte ronn 50 Joer.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dëse Rapport weist villes op, wat ganz positiv ass. Meng Fraktioun wäert dëst Gesetz och voll ënnerstëtzen. Ech ginn och dofir heimadder den Accord vun der LSAP-Fraktioun an ech soen e grousse Merci fir d'Opmierksamkeet.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.-* Merci och der Madamm Rapportrice. An éischt ageschriwwe Riednerin ass d'Madamm Nancy Arendt.

Discussion générale

Mme Nancy Arendt *(CSV).-* Merci, Här President. Léif Kolleegen, léif Kolleeginnen, et gëtt héich Zäit, datt mer dësen eelefte Fënnefjoresprogramm fir déi sportlech Infrastrukturen, Equipementer, Renovatiounen, nei derbäi d'Zones de motricité, d'Banque de données, ëmsetzen, well vill Gemengen, Syndikater oder sportlech Organisatioune waarden op hir Suen.

Ënnert dësem Plang erlaabt d'Regierung, mat enger Enveloppe vun 120 Milliounen, sportlech Infrastrukturen ze finanzéieren, entweder 35%, wa se lokal Bedeitung hunn, 50%, wa se en Interêt régional hunn an iwwer 70%, falls et national Projete sinn.

Fir dëse permanent wuessende Budget besser ze verstoen, ass et wichteg, d'Bevëlkerungszuelen ze analyséieren, virun allem an deene leschte Joren, wou tëschent 2006 an 2016, also a knapp zéng Joer, Lëtzebuerg ëm 22% gewuess ass. Konkret heescht dat 127.206 Awunner méi. Och d'Zuel vun eise Schüler geet konstant an d'Luucht. An dann ass et jo evident, datt eis Sportsinfrastrukture sech mussen upassen a komplettéieren, fir dësem Developpement nozekommen.

Mir mussen allerdéngs net nëmme reagéieren op eng Populatioun, déi stänneg wiisst, mä och op eng klammend Zuel vun de Sportaarten, déi permanent nei an d'Liewe geruff ginn. An dann ass et och nëmmen normal, datt de Besoin vun neien, ugepasste Sportsinfrastrukturen eng logesch Konsequenz ass.

D'Leit ginn an der Moyenne jo och méi al, an dofir gëtt et ëmmer méi wichteg, de Sport am méi héijen Alter ze férderen, well all Etüd beweist, datt et engem Land zeguttkënnt, wa seng Bierger esou laang wéi méiglech fit a mobill bleiwen. Mir brauchen hautdesdaags kengem méi ze erklären oder ze beweisen, wéi wichteg regelméisseg sportlech Aktivitéite si fir eist Wuelbefannen a fir eis Gesondheet, an et sollt eigentlech eng indispensabel Composante vun eisem Alldag sinn, esou wéi d'Aarbecht oder de Schlof.

D'Mentalitéit, fir gäre Sport ze maachen, däerf eigentlech net ophale beim Schoulsport oder Sport an de Veräiner, mä soll och an der Fräizäit e feste Bestanddeel vun eisem Liewensstil ginn, wa mer gären eng gesond, präventiv an nohalteg Approche zu eisem Kierper wëlle kréien.

D'Weltgesondheetsorganisatioun recommandéiert all Dag ronderëm eng Stonn den Dag fir d'Kanner, fënnefmol an der Woch fir déi Erwuessener an huet der Sedentaritéit de Kampf ugesot, fir den neie Stréimunge vun enger ëmmer méi digitaliséierter Gesellschaft entgéintzewierken, déi oft laangt Sëtzen an net genuch Bewegung mat sech brëngt. Dofir brauche mer also net nëmme Gebaier a Material, mä mir mussen dat, wat mir hunn, a regelméissegen Ofstänn ëmmer erëm frësch an d'Rei setzen. An dat ass jo och virgesi mat dësem Programm.

En anere Phenomeen ass deen, datt den Héichleeschtungssport sech riicht weider professionaliséiert an doduerch op déi ëmmer méi spezifesch Besoine muss reagéiert ginn, wa mer net den Zuch vis-à-vis vum Ausland wëlle verpassen. Och de Comité olympique fënnt et wichteg a richteg, datt mir deenen ëmmer méi spezifesche Besoine vum Héichleeschtungssport Rechnung droen. Dobäi muss et awer erlaabt sinn ze froen, ob et wierklech Sënn mécht an ob mer wierklech ëmmer selwer alles hei zu Lëtzebuerg mussen an d'Liewe ruffen oder ausprobéieren a komplett nei opbauen, amplaz eis bei Ausnamathleten a bestëmmte Fäll un déi auslännesch Institutiounen an Experte mat laangjäreger Erfahrung unzeschléissen, zemools well mer net an all Gebitt am Héichleeschtungssport kënne mathalen an, mengen ech, och net déi néideg Masse critique hätten.

Här President, extrem wichteg ass eiser Meenung no, vun allerklengstem Alter u Bewegung ze férderen. An dofir begréisse mir als CSV eng Iddi, déi mir eigentlech schonn de 4. Juli 2008 an engem Gesetz iwwert déi Jugendlech am Familljeministère gebuer haten an déi den éischte Kader gesat huet als national Referenz, mat enger Beschreiwung vu generelle Bewegungsobjektiver a pädagogesch fundamentale Prinzipien an der Kannerbetreiung.

Mir all wëssen, datt eis Kanner hautdesdaags net méi esou d'Méiglechkeet hu wéi fréier, sech dagdeeglech dobaussen an der Natur auszetollen, wéi dat nach zu eiser Zäit Usus war, a mer mat motoreschen Defiziter an Iwwergewiicht ze kämpfen hunn, an dat leider scho vu klengstem Alter un. A mir mussen agéieren, fir dësem Phenomeen entgéintzewierken.

Dofir ass et eis wichteg, de Message ze ginn, sech net nëmmen innerhalb vun den Infrastrukturen ze bewegen, mä virun allem erëm de Wee no baussen ze fannen a sech d'Zäit ze huelen a mat de Kanner an eis Natur, an eis Bëscher ze goen an dobausse spilleresch, an der Bewegung, d'Welt mat eisen eegene Féiss an Hänn erëm entdecken.

Ech wollt hei nach eng Kéier op all déi rezent Etüden agoen, déi bekannt Gehierforscher verdeedegen, wéi wichteg de Sport an eise Grondschoulen ass a wat regelméisseg Bewegung dobaussen an der Natur fir d'Gesamtentwécklung vun eise Kanner bedeit. Ech mengen, dat hat ech genuch gemaach an der Debatt iwwert de federéierte Sport. Ech wäert also dann elo net nach eng Kéier hei dorobber agoen.

Zréck zu de multifunktionelle Bewegungszonen, wou d'Madamm Rapportrice schonn drop opmierksam gemaach huet, wou kleng Kanner sech am Alldag elo no Loscht a Laun fräi bewege sollen. Iwwregens eng Iddi, déi an der Ligne directrice vum nationale Sportskonzept fest verankert ass, déi vum Comité olympique schonn 2014 virgestallt gouf. An och wann de Statsrot drop hiweist, datt dëst COSL-Dokument zwar keng legal Basis huet, fanne mir awer an der CSV, datt hei eng ganz Rei vu konkrete Pisten opgezeechent ginn, wéi mir déi alldeeglech Bewegung vu Jonk bis Al promouvéiere kënnen an de Stellewäert vum Sport an eiser Gesellschaft férderen.

D'Ënnerstëtzung vun den Zones de motricité an de Betreiungsinfrastrukture fir Kanner - net manner grouss wéi 60 m², mat Strukturen, fir ze klammen, ze sprangen, d'Balance ze halen - ass e klore Must fir eis Kanner vun der Zukunft. A fir d'CSV ass et en Ufank, en Usaz an déi richteg Richtung. Et kann allerdéngs nëmmen ee klengt Puzzlesteck an engem Gesamtkonzept duerstellen, wann et ëm déi physesch gesondheetlech Entwécklung bei eise Kanner geet.

Mir wëssen net eréischt zënter gëschter an haut, datt mir e klore Manktum u sportlech fitte Kanner hunn, wann d'Kanner an d'Grondschoul kommen oder wa se déi verloossen. Dës Bewegungszonen, wou d'Promotioun vun der Bewegung vu klengstem Alter un am Mëttelpunkt steet, ass eppes, wat an asiatesche Länner scho laang ënnerholl gëtt, an et bréngt eis ewech vun enger Mentalitéit, datt eis Klengst solle permanent roueg sëtze bleiwen, mä sech physesch, aktiv fräi solle bewegen, wat sech net nëmme positiv op hir Motricitéit auswiirkt, mä och nach hir kognitiv Wäerter verbessert.

Dëst bréngt natierlech eng komplett nei Mentalitéit, Astellung an Erausfuerderung vun deene Leit mat sech, déi dës Kanner encadréieren, well bis elo bei eis eng méi streng Mentalitéit vu rouegem Sëtzen éischter Usus war an elo eigentlech éischter de Contraire promouvéiert gëtt. Mir froen eis dofir als CSV, och wann et bei dësem Projet ëm Gebaier a Material geet: Wéi gesäit et mat der extrem wichteger Fro vun der Formatioun an dësem Beräich aus, virun allem an eise Betreiungsinfrastrukturen, wou et ëmmer méi als wichteg ugesi gëtt, déi sportlech Bewegung ze ënnerstëtzen?

Dëst bleift fir eis en extrem wichtegen Deel vun deem Ganzen a mir hoffen, datt mir hei nach villes ugebuede kréien, fir datt all déi Leit, déi dës Kanner ënner hirer Obhut hunn, op eng gutt Formatioun kënnen zréckgräifen, wa se an Zukunft sportlech Aktivitéite mat de Kanner sollen ubidden, fir e positiven Effekt op d'gesamt Wuelbefanne vun eise Klengsten ze hunn, well Sport oder aktiv Bewegung eng alldeeglech Normalitéit eigentlech misste ginn.

Wat elo speziell d'Bewegungszonen ubelaangt, begréisse mir ausdrécklech, eiser Iddi nokomm ze sinn, déi mir an der Kommissioun opgeworf hunn, an datt de Minister gewëllt war, elo net just op 20% vun dem Subventionnement ze bleiwen, mä dat esou unzehiewen, wéi et och déi aner generell finanziell Ënnerstëtzung bei de Sportinfrastrukture mat sech bréngt.

Allerdéngs menge mer, datt de Plaffong, an d'Madamm Rapportrice huet et gesot, vu 750.000, dee virgesinn ass, awer liicht iwwerdriwwen ass. Mir wëlle jo keng kleng Prunkpaläst, fir datt déi Kleng sech bewegen, och wann eng Gemeng mengt, sech esou eppes kënnen ze erlaben. Mir hätten éischter begréisst, wann den Taux vun dëm Subventionnement vun dëse Bewegungszonen nach e bëssen an d'Luucht gesat gi wär, fir en Zeechen ze setzen a fir méiglechst vill Gemengen ze motivéieren, op dëse Wee matzegoen, awer mat funktionellen, wéi gesot, einfache Beräicher ouni Schickimicki.

De Statsrot freet sech dann, genausou wéi mir an der CSV, firwat dëst elo hei iwwert de Budget vum sportleche Fënnefjoresprogramm finanzéiert gëtt an net iwwert den Educationsministère oder dee vun der Jeunesse: «…le Conseil d'État s'interroge sur l'opportunité de procéder à ces investissements par le biais du programme quinquennal d'équipement sportif. Cette façon de procéder risque de constituer un précédent et de mener à un éparpillement des moyens dudit programme. Le Conseil d'État estime qu'il serait plus utile d'effectuer ces investissements par le biais du ministère compétent, en l'occurrence le ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.»

An dat ass jo och normal, well hei geet et ëm d'Kanner an hir gesondheetlech Entwécklung. Et ass jo och kloer, datt duerch d'Asiicht vum Minister, fir iwwert déi 20%, déi urspréngleich virgesi ware vum Subventionnement, op 35% eropzegoen, elo, Här Minister, mengen ech, déi 6,7 Milliounen net méi duerginn, fir dat doten ze finanzéieren. Ech wär frou, wann Dir mer do kéint soen, ob dat da kee Problem duerstellt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et gesäit een och däitlech d'Pist, fir déi lokal Infrastrukturen am Zentrum vun de Gemengen ze favoriséieren. Dat ass verständlech, wann een et aus dem Bléckwénkel vun de kuerze Weeër an der Sécherheet kuckt, genausou, wéi d'Grondschoulen, d'Betreiungsinfrastrukturen an d'Sportméiglechkeeten no beienee geluecht ginn.

Mä och fir de Secondaire mécht et Sënn, zukünfteg Schoulen esou ze plangen, fir Sport a Schoul optimal op enger Plaz ze kombinéieren, wat d'Infrastrukturen ubelaangt a wou een an Zesummenaarbecht mat LASEP, LASEL an de Veräiner am Interêt vun eise Kanner de Sport vill méi regelméisseg an hiren Alldag integréiere kéint, a se net musse stonnelaang am Auto hin- an hierkutschéiert ginn, mä wou kuerz Transportweeër nëmme vu Virdeel kënne si fir jiddwereen.

Fir eis si mir, virun allem wann et ëm den Héichleeschtungssport a seng national Infrastrukture geet, awer nach e Stéck ewech vun enger optimaler Léisung, wou et wierklech kee Sënn méi mécht, e Sportslycée um Cents ze hunn, de Velodrom zu Mondorf, en nationale Fussballszentrum zu Monnerech, den nationale Basketszentrum zu Miersch, d'Coque mam „Health, Spa and Recovery Center" um Kierchbierg an d'Recherche zu Déifferdeng.

Mir mussen et an der Zukunft fäerdegbréngen, eis gutt Sportler, déi souwisou schonn extrem an hirer Zäit agëengt sinn, sech op hiren Training an hir Schoul kënne konzentréieren ze loossen, amplaz dass se am Trafic hänken, fir an eis national Zentren ze kommen, déi esou verstreet am Land sinn eréi d'Billardskugelen op hirem Spilldësch.

Natierlech sinn och Synergië begréissenswäert tëschent de Gemenge fir regional Projeten, fir méi deier Infrastrukturen. Eis Presidentin vun der Kommissioun ass schonn dorobber agaangen.

Dëst ass jo méi wéi oft de Fall bei de Schwämmen. Allerdéngs stellen déi concernéiert Gemengen do awer oft schonn no e puer Joer fest, datt se dann aus allen Néit platzen, well einfach déi verschidde Sportméiglechkeeten an d'Villfalt, fir an all Alter sech am Waasser ze bewegen - wou ee jo nëmmen en Zéngtel vum Kierpergewiicht ze droen huet a wat fir vill Leit en immense Virdeel ass, fir sech sportlech ze bewegen -, einfach net duerginn an eis Piscinne ganz oft méi schnell ausgelaascht sinn, wéi mir dat mengen, mat Aktivitéiten, vu Babyschwammen, Schoulschwammen, Waasseraerobic, Waasserball, Clubschwamme bis zum Trainingsbenotze vun eiser Police.

Och eise President ass jo dat liewent Beispill, ech weess, wéi e mäi Schnorchel benotzt, fir regelméisseg an d'Schwämm seng Längten zéien ze goen.

Plusieurs voix.- Ooh!

(Hilarité)

Mme Nancy Arendt *(CSV)*.- D'Fro bleift fir eis - och wann et elo manner an dëse Kader passt - och berechtegt vum Besoin vun der Piscine um Härebierg, wou Äre Regierungskolleeg Etienne Schneider net midd gëtt ze soen, datt am Kader vun der NATO finanziell Engagementer gäre gesi ginn, fir eisen Obligatiounen nozekommen, an zu gläicher Zäit an eis Infrastrukture kéinte fléissen, fir se ze verbesseren oder nei an d'Liewen ze ruffen, vun deene mir hei zu Lëtzebuerg an och eis Leit profitéiere kéinten, souzesoen eng Win-win-Situatioun.

Ech erënnere mech genau un dem Minister seng Wierder am Kader vun der Renovatioun vum Site um Härebierg. Hei géif an der Ausbildung vun eiser Arméi a Police sécherlech eng Schwämm Sënn maachen, virun allem, wann ee weess, datt déi Dikrecher Schwämm elo zoumécht a mir esou zwou Mécke mat engem Schlag hätte kënne realiséieren, wann ee weess, an huelt mer dat net iwwel, wann ech dat soen, datt och vläicht dann den Norden endlech eng 50-Meter-Piscine kéint kréien.

Dat muss fir eis selbstverständlech kee Bijou si wéi d'Coque, déi jo eng weltwäit Renommée huet, mä eng einfach, praktesch, funktionell Trainingsschwämm, déi hiren Zweck erfëlle kéint a wou eis Zaldoten, d'Police oder vläicht och souguer d'Pompjeeë fir hiren Asaz prett kéinte gemaach ginn.

Här President, mir begréissen dann nach eng Kéier ausdrécklech d'Iddi vun der Banque des données, well et einfach en nëtzlechen Outil ass an e gudden Iwwerbléck verschaaft vum Ensembel vun alle sportlechen Infrastrukturen, gradesou wéi de Suivi, den Zoustand oder d'zukünfteg Aarbechten, déi nach ustinn.

Allerdéngs géife mer et als CSV awer och begréissen, wann hei méi detailléiert géif gekuckt ginn, wéi den Taux d'occupation vun dëse Sportsinfrastrukturen ausgesäit, wéi se ausgelaascht si virun allem an de Vakanzen, fir eng besser a méi optimal koordinéiert Notzung vun de Gebailechkeeten ze erlaben. Dëst géif sécher eng besser Gestioun an eng méi effektiv Utilisatioun garantéieren an hëllefen, d'Präsenz vum Encadrementspersonal besser kënnen anzedeelen, dat dës Infrastrukture surveilléiert.

Virun allem kéint een dann iwwert dëse Wee feststellen, grad an de Vakanzen, wéi oft dës sportlech Infrastrukturen zou sinn aus Manktum vu Portieren oder Schwammmeeschteren. An do misst ee jo onbedéngt reagéieren, fir datt virun allem, wann eis Kanner Zäit hunn a keng Schoul, dës sportlech Infrastrukturen 100%eg zur Verfügung stinn.

Gradesou géife mer begréissen, wann ee méi detailléierte Bilan géif gemaach gi vun de viregte Programmer a wou se mat hiren Exekutiounen dru sinn, fir e bëssen en Iwwerbléck ze kréien, iwwregens och e Virschlag, deen de Comité olympique gemaach huet.

Zum Schluss denke mir als CSV, datt mir bei allen Infrastrukturen natierlech net d'Accessibilitéit vun de behënnerte Leit däerfe vergiessen, well et grad fir dës Matbierger esou extrem wichteg ass ze beweisen, wat hire Kierper nach alles kann.

Mir däerfen op kee Fall d'Fro vun dem Energieverbrauch aus den Ae verléieren, e Fait, deen de Comité olympique opgeworf hat, an ech géif et och begréissen, datt déi rationell Utilisatioun vum Waasser, eventuell Reewaasser, mat virgesi soll gi bei den neien Infrastrukturen, genausou wéi d'Solarenergie am Kader vun der nohalteger Entwécklung, déi eis et géif erlaben, d'Fonctionnementskäschten an d'Entretienskäschten an der Zukunft besser a Kontroll ze halen.

(Interruption)

Mir hoffe jo, datt eise Fussball- a Rugbystadion oder de Velodrom an dësem Sënn mat iwwerluecht gi sinn. Dat kann den Här Minister eis jo vläicht beäntwerten.

Här President, léif Kolleegen, léif Kolleeginnen, dësen eelefte Joresprogramm ass eng logesch Suite an der Planung vun de lëtzebuergesche sportlechen Infrastrukturen, déi zënter gutt 50 Joer existéiert, déi säitdeem progressiv klëmmt a wou mir am aachte Joresplang fir déi alleréischte Kéier iwwer 100 Millioune geklomme sinn, iwwregens dee Joresplang, wou eise Velodrom drastoung, dee jo och endlech Realitéit soll ginn, dat huet den Här Minister an enger Pressekonferenz confirméiert. D'Fro stellt sech awer, well mer do jo nach ëmmer eng Zomm disponibel hunn am aachte Joresprogramm, ob déi dann an der Tëschenzäit nach duergeet. Mir wësse jo all, wéi d'Präisser hei am Land klammen, a méi bëlleg gëtt et jo bestëmmt net.

Eng aner Fro, och wa se net hei an dem Plang verankert ass, ass, wéi et ausgesäit mat dem nationale Liichtathletikszentrum. Soll deen effektiv um Cents bleiwe mat alle Problemer, déi dat do mat sech bréngt, vum Site, der Gréisst, dem Parking an dem Transport, op deen ech elo net nach eng Kéier wëll am Detail agoen, wuel wëssend, datt en anere Site fir de Sportslycée an d'A gefaasst gëtt?

Wéi wäit sidd Dir, Här Minister, mat Ären Iwwerleeunge vun deem neie Site fir de Sportslycée, deen Dir analyséiert hutt? Hutt Der do schonn nei Detailer oder sidd Dir do schonn zu enger méi konkreter Konklusioun komm?

Här President, ech wëll selbstverständlech zum Schluss eiser Rapportrice a Presidentin vun der Kommissioun, der Madamm Cécile Hemmen, e grousse Merci soe fir hiren exzellente schréftlechen a mëndleche Rapport.

An et bleift eis wichteg, als CSV ervirzehiewen, éischtens, datt mer selbstverständlech dëse Fënnefjoresprogramm erëm matdroen, mä datt mer awer och iwwerzeegt sinn, datt et weiderhin extrem wichteg ass, an de Sport an a seng Infrastrukturen ze investéieren, selbstverständlech gutt koordinéiert an iwwerluecht, net ze vill Bling-Bling, mä praktesch, fir sech dagdeeglech ze bewegen. Well mir wëssen all, datt déi Mënschen, déi regelméisseg Sport maachen, an der Regel e grousst Laache vun Zefriddenheet op hirem Gesiicht hunn, zumindest wa se en hanner sech hunn, well se eppes fir sech ganz alleng an hire Kierper konnte maachen an esou zum Gesamtwuelbefanne vun eiser Gesellschaft bäidroe konnten.

Allerdéngs geet et net just duer mat Infrastrukturen alleng, fir eist Gewëssen ze berouegen. Vill méi wichteg ass dat, wat bannendran an dëse Gebaier geschitt, dat, wat d'Häerz vum Sport duerstellt an dës Infrastrukture mat Liewe fëllt: Gutt ausgebilten Traineren, Sportsproffen, Schoulmeeschteren, Educateuren a Benevollen hunn zumindest genauesou eng Importenz, fir eis Bierger, grouss oder kleng, dobäi ze begleeden, aktiv, begeeschtert, dynamesch Mënschen ze ginn.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. An nächste Riedner ass den Här Claude Lamberty.

M. Claude Lamberty *(DP)*.- Merci, Här President. An en éischte Merci, fir dass ech dat op kee Fall vergiessen, der Rapportrice, der Madamm Hemmen, fir hiren exzellente Rapport, souwuel schréftlech wéi awer och ganz besonnesch mëndlech.

Dir Dammen an Dir Hären, léif Kolleegen, d'Investissementer, déi iwwert dëse Fënnefjoresplang finanzéiert ginn, wäerten derzou bäidroen, fir dem breede Public de Sport méi no ze bréngen. Dat geet vum Amateur, deen a sengem Fussballklub Fussball spillt, iwwert den Hobbysportler, deen all mëttwochs mat sengen Aarbechtskolleegen eng Partie Fiederball oder Tennis an der Mëttespaus spille geet, bis hin zum Leeschtungssportler, deen natierlech och muss op gëeegent Infrastrukture kënnen zréckgräifen.

(Mme Simone Beissel prend la présidence.)

D'Ziler vun deene Fënnefjoresplänge sinn iwwert d'Joren am Fong déi nämlecht bliwwen. Scho bei deem éischte Fënnefjoresplang 1968 ass et drëms gaang, fir dem Mangel u Bewegung an der Heefegkeet vun Häerzkreeslaferkrankungen entgéintzewierken. Esou Investissementer an d'Gesondheetsférderung sinn haut méi wéi jee ubruecht. D'Beruffsbiller an domadder d'Bewegungsgewunnechten hu sech zanterhier staark geännert. Et sëtzt een haut ganz vill a ganz oft op der Aarbecht an et beweegt ee sech dowéinst halt einfach ze mann. Dobäi kommen nach déi sougenannte Generatiounskrankheete wéi Diabetes duerch den iwwermoossegen Zockerkonsum an esou weider. Jee, Investissementer, déi zum Wuelbefanne vun de Leit bäidroen an domat d'Gesondheet vun der Populatioun férderen, sinn duerchaus net vu Muttwëll.

Et ass haut schonn e puermol ugeklongen: All Euro, deen een an de Sport investéiert, ass en Euro, deen zur Gesondheet vun der Gesellschaft bäidréit. Do sinn ech ganz eens mat Iech alleguer. Een anere Grond fir esou e Fënnefjoresplang ass natierlech de Wuesstum vun eiser Populatioun. Wann déi an deene leschten zéng Joer méi wéi 22% gewuess ass, da mussen natierlech och eis Infrastrukturen deementspriechend ausgebaut ginn. Dat schéngt logesch an dierf op kee Fall vernoléissegt ginn, well dat hätt dann immens negativ Konsequenze fir d'Bewegungserzéiung vun de Kanner, fir d'Veräiner, fir den Nowuess an de Veräiner, jee, fir eis Sportaarten allgemeng, an dat hi bis zu de jeeweilegen Nationalequippen.

Madamm Presidentin, wat genee ass dann elo am eelefte Fënnefjoresplang dran? De Plang ëmfaasst ronn 33 Projeten, dorënner nei Sportszentren, Sportshalen, Multisporten, Schwämmen, Fussballsterraine mat Vestiairen, e Schéissstand, den nationale Liichtathletiksstadion zu Déifferdeng an esou weider an esou weider.

D'Infrastrukture ginn ausgebaut, renovéiert oder et kommen ganz einfach neier derbäi. Mir fannen et als DP weiderhi sënnvoll ze kucken, dass déi Infrastrukturen an alleréischter Linn funktionell gebaut ginn. Mir brauche keng zweet, drëtt an och keng véiert Coque am Land. Mir solle bei iwwerflëssegen „nice to have"-Saache spueren, do sinn ech ganz mat menger Virriednerin eens, an dofir nach méi an d'Qualitéit investéieren an esou bauen, dass déi Infrastrukturen optimal vun eise Sportler kënne benotzt ginn, an dat queesch duerch d'Land,

vum Norden an de Süden a vum Westen an den Osten, ouni den Zentrum natierlech ze vergiessen.

Madamm Presidentin, eppes, wat an dësem Fënnefjoresplang ervirstécht, dat sinn natierlech déi schonn erwäänt sougenannte Salles de motricité. Dat begréisse mir als DP ausdrécklech. Ech héieren an der Lescht ëmmer erëm Aussoe wéi: „Hm, haut hunn effektiv vill Kanner Problemer, e Ball richteg ze fänken." Oder: „Fréier konnte mer nach de ganzen Dag fräi dorëmmer lafen an op e Bam klammen. "Dat stëmmt an awer och net. Well och fréier gouf et Kanner, déi sech éischter schwéiergedoen hunn, e Ball ze fänken, a fréier hu sech och déi eng oder aner éischter onwuel an engem Schwammbaseng gefillt. A fir d'Pessimisten ze berouegen: Ech hu gëschter nach e Kand gesinn, dat e Ball konnt fänken, a keng Angscht, et geet ëm haut nach gutt.

Mä Spaass beisäit. Wärend honnert, Honnerte Millioune Kanner op der Welt net genuch ze iesse kréien, gesäit d'Realitéit an der sougenannter entwéckelter Welt anescht aus. An och zu Lëtzebuerg weist d'Entwécklung vun der Obesitéit bei Kanner a bei Jugendleche leider no uewen. Um europäeschen Dag vun der Obesitéit zejoert hunn d'Spezialiste vun der Clinique de l'obésité vum CHL eng signifikativ Hausse och an zemools bei Kanner a bei Jugendlechen zu Lëtzebuerg festgehalen. Dat kann deels vun iwwergewiichtegen Eltere kommen, also quasi an de Gene leien, huet de Spezialisten no awer och mat falschem Iessen, nach eng Kéier, wéi gesot, ganz oft ze vill Zocker a mat leider ze wéineg Bewegung ze dinn.

Genausou kloer ass, dass de Kanner a Jugendlechen hir Fräizäitbeschäftegunge sech am Laf vun de Jore geännert hunn, ewech vum klassesche Spillen dobaussen, hin zu méi organiséierten Aktivitéiten, awer och leider zu ganz vill Zäit vun organiséierten Aktivitéite virun engem Computer, enger Playstation oder Smartphonen.

Eng interessant Zuel: Viru véier Generatioune sinn d'Leit an der Moyenne 15 Kilometer den Dag ze Fouss gaangen, haut schwätzt een, ech ginn zou, déi Pessimisteschst, vu just nach 600 Meter. Egal wéi bedeit manner Bewegung ëmmer erëm eng negativ Konsequenz op de Kierper an op de Geescht. Et ginn haut sécher méi Elteren, déi hir Kanner net méi einfach esou dorëmmer lafen a spille loossen, wéi dat an der Zäit emol de Fall war, an dofir begréisse mer et ëmsou méi, dass dëse Fënnefjoresplang d'Ariichte vun deene sougenannten „Zones de motricité dans les services d'éducation et d'accueil pour enfants" virgesäit.

Madamm Presidentin, dës Bewegungsräim si fir d'DP eng enorm wichteg Neierung, fir d'Motricitéit vun de jonke Mënsche bedeitend ze verbesseren. Mir musse kucken, dass mir dem Bewegungsmangel fréi entgéintwierken, éier dat laangfristeg Gesondheetsschied mat sech bréngt. Den Educationns- an de Sportsministère hunn an deem Beräich an deene leschte Jore ganz vill Efforte gemaach, Efforten, déi der Gesondheet an awer och der Bewegungserzéiung insgesamt an domadder och dem Lëtzebuerger Sport zeguttkommen.

Ech denken zum Beispill nëmmen un déi agefouert Qualitéitskritären an der nonformaler Bildung, déi de verschiddene Strukture kloer virschreiwen, u wat se sech mussen halen. Dozou zielen och déi sougenannt Bewegungszonen, wou d'Kanner kënnen eng Freed un der Bewegung entwéckelen, mat hire Frënn hin- an hierjauwen, a wou Motricitéit gefërdert gëtt. Kopplabunzen, Sprangen an Danzen dierften an Zukunft also nees méi liicht falen.

Op Gemengenniveau kënnen also d'Schoul an d'Betreiungsstrukturen elo mat esou engem multifunktionelle Bewegungsraum amenagéiert ginn, fir dass déi Jonk, et ass scho gesot ginn, sech do fräi kënne bewegen a spillen, esou, wéi si ebe Loscht hunn, an zwar ouni dass een Erwuessenen hinnen dobäi seet, wat se musse maachen. Déi Räim sollen, dat ass och scho gesot ginn, ronn 60 Meterkaree grouss sinn an zum Beispill mat engem Loftkëssen, mat enger Kloter- oder mat enger Schaukelstruktur equipéiert sinn. A wann een da seet, 60 Meterkaree, dat ass net näischt, mä op där anerer Säit ass et awer och net d'Welt. An d'Gemenge si jo souguer fräi, fir nach kënne supplementär Efforten ze maachen, wa se dat géife wëllen.

Ech fannen dat eng super Saach, déi eise Kanner wäert vill Freed maachen an hinnen och zousätzlecht Selbstvertrauen a sech an an hire Kierper wäert ginn, ganz einfach Spaass ze hu mat hire Kolleegen an un der Bewegung, mol fir e puer Minutten, mol fir e bësse méi laang, mä haaptsächlech esou dacks, wéi et nëmmen iergendwéi geet. Kanner, déi spillen a sech bewegen, dat ass dat Natierlechst vun der Welt. Wéi gesot: All Cent, dee mer haut an déi kierperlech Aktivitéit vun der jonker Generatioun investéieren, et kann een et net dacks genuch widderhuelen, ass eng Virsuerg fir d'Gesondheet vun den Erwuessene vu muer.

Generell begréisst d'DP et och, dass de Budget vum Fënnefjoresplang vis-à-vis vu sengem Virgänger ëm iwwer 10% op elo 112 Milliounen an d'Luucht geet. Op déi Zomm kommen dann nach eemol déi 6,7 Milliounen Euro derbäi fir déi genannte Bewegungsräim a fir soss nach net chiffréiert Depensen.

De Budget vum Sport huet wärend deene Joren, wéi et dem Land finanziell vläicht net esou gutt gaangen ass, liicht gelidden. Dat muss een och esou soen. Elo sti mer eis nees besser, an dofir ass et nëmmen normal, dass dat och am Budget Auswierkunge fënnt an och an deenen nächste Jore fanne muss.

Madamm Presidentin, erlaabt mer awer och bei dëser Geleeënheet, e Projet ervirzehiewen, deen net ënnert deenen 33 steet, mä fir deen awer hei d'Basis geluecht gouf! Zanter ech mat nach klenge Riedercher um Vëlo gefuer sinn, a wahrscheinlech nach laang virdrun, gëtt hei am Land vun engem Velodrom geschwat. Dat war besonnesch natierlech de Fall an deene leschte Joren ënnert der sougenannter „Schleck-Mania" hei am Land, mä awer och duerno.

Et ben, den neie Velodrom gëtt Realitéit a soll an de Sportkomplex zu Munneref integréiert ginn.

Plusieurs voix.- Aah!

Une voix.- Très bien!

M. Claude Lamberty *(DP)*.- Dëse Komplex, mat allem wat derzou geheiert - mat Sportshal, mat Schwämm, mat Tennis -, steet an dësem Fënnefjoresplang dran. Et wäert also elo net méi allze laang daueren, bis déi éischt Cyclisten do kënnen hir Ronnen dréien.

Ech wëll op dëser Plaz dem Minister Romain Schneider an awer och mengem Fraktiounskolleeg, dem Lex Delles, dofir speziell gratuléieren, datt si mat hiren Decisioune vun haut de Velodrom vu muer méiglech gemaach hunn.

Une voix.- Très bien!

M. Claude Lamberty *(DP)*.- Dat ass eng gutt Noriicht fir d'Lëtzebuerger Sportlandschaft an doriwwer eraus kéint et als Modell fir d'Zukunft déngen: Synergien do sichen a fannen, wou se Sënn maachen, fir fir Sportaarten iwwergräifend Erfolleg ze hunn. Dofir nach eemol, Felicitatiounen un de Sportsministère an un d'Gemeng Munneref fir déi Initiativ.

Madamm Presidentin, am Fënnefjoresprogramm geet et ëm Infrastrukturen. Infrastrukture sinn awer näischt Wäert ouni dee richtege personellen Encadrement. Ech hat scho bei menger Interpellatioun iwwert de Sport am Februar ënnerstrach, an iwwregens och onse Fraktiounschef, den Här Eugène Berger, bei der Debatt iwwert de viregte Fënnefjoresprogramm, datt mer déi Dausende Benevollen am Sport net dierfen am Ree stoe loossen. Si suergen derfir, datt déi 120.000 Leit hire Sport hei am Land kënne maachen.

An déi fräiwëlleg Aarbecht, zu där leider ëmmer manner Leit bereet sinn, muss méi belount ginn, soss kann et sinn, datt mer enges gudden Daags zwar immens schéin Halen do stoen hunn, mä leider kee Mënsch méi dra fannen, dee Sport ka maachen.

Dofir musse mir an Zukunft méi Efforte maachen och op deem dote Plang. Dat fänkt bei der fräiwëlleger Aarbecht an de Veräiner un an zitt sech weider bis op d'Federatiounsniveauen. Grad d'Professionaliséierung vun eise Sportsfederatioune bleift weiderhin e grousst Uleies vun der Demokratescher Partei. Ech hunn dat, wéi gesot, schonn am Kader vu menger Interpellatioun ënnerstrach.

Déi national administrativ Strukture bleiwe ganz oft am Benevolatsberäich hänken an duerfir gëtt et ëmmer méi schwéier, alles ze meeschteren. D'Organiséiere vun den nationale Kompetitiounen, d'Organisatioun vun den Nationalequippen, d'Erfëlle vun immens héijen internationalen Normen, d'Vermaarte vun der Sportaart, an de Medien a bei de Sponsoren, kombinéiert mat ëmmer méi Problemer, fir Benevoller ze fannen. Jee, et gëtt es ëmmer méi.

Do muss de Stat seng Verantwortung iwwerhuelen an de Federatioune finanziell ënnert d'Äerm kënne gräifen. D'DP fuerdert dofir, wéi gesot, méi subventionéiert Posten, fir déi vill Fräiwëlleg kënnen ze entlaaschten.

Ech hunn et och scho gesot, an ech bleiwen derbäi: D'Professionaliséierung vun all eenzel Struktur am administrative Beräich assuréiert am Endeffekt, ob eng Sportaart eng Zukunft huet oder eben net.

Madamm Presidentin, och de Congé sportif solle mir an Zukunft méi opmaachen. Den Ament kritt een dee jo just als Sportler, Dirigeant oder als Arbitter. Ech denken, dass de Congé sportif eng wichteg Komponent ass, fir de Stellewäert vum Sport weider kënnen ze festegen.

An ech hat de Sportsminister och richteg verstanen, dass en, mengen ech, do ganz menger Meenung ass.

Mir mussen als Gesellschaft an als Politik bereet sinn, nach méi an dee Congé ze investéieren. En hëlleft näämlech natierlech dem Athlet, mä och vill Leit ronderëm déi jeeweileg Sportaart, fir kënne sportlech Aktivitéiten ze organiséieren oder als Arbitter Lëtzebuerg op der Weltkaart ze vertrieden.

Am Joer 2016 hat de Sportsministère a sengem Aktivitéitsrapport festgehalen, datt 852 Deeg u Kollektivsporte gaange sinn an 1.210 Deeg un Eenzelsportler. Et ass op alle Fall evident, datt de Sport zu Lëtzebuerg zesummebrécht, wa mer net méi kënnen op de Benevolat zréckgräifen. Et muss ee sech jo och emol bewosst sinn, wat all Dag am Sport hei am Land Organisatoresches geleescht gëtt, obwuel souzesoen alles am fräiwëllegen Nieweberuff gemaach gëtt.

Mir mussen dofir, an eisen Aen, méi an de Congé sportif investéieren, fir de ville Fräiwëllege méi Zougänglechkeeten ze garantéieren, dat natierlech net ouni kloer an transparent Kritären, wien da vu wat kann an dierf profitéieren.

Madamm Presidentin, ech kommen zum Schluss. All Dag, wou heibannen e Fënnefjoresplang gestëmmt gëtt, all Dag, wou e Projet am Sport Suen investéiert kritt, ass a bleift e gudden Dag fir de Lëtzebuerger Sport!

(Interruption)

Dat wäert wahrscheinlech och den COSL mat zwou Hänn ënnerschreiwen.

A sengem Avis, an dat ass ausféierlech vun der Madamm Hemmen erkläert ginn, ass natierlech den COSL ganz positiv vis-à-vis vun dësem Fënnefjoresplang. An, ech mengen, dee klenge Bemoll, dee se deemools beim Avis nach mam Velodrom haten, ech denken, datt se deen och elo absolutt net méi esou géife schreiwen a se ganz zefridde sinn.

Madamm Presidentin, loosst mech e lescht Wuert soen: „No Sports", dat war vläicht gëscht. „More Sports", dat ass d'Zil fir muer.

Ech soen Iech Merci a ginn natierlech den Accord vun der Demokratescher Partei zu dësem Projet.

Une voix.- Ganz gutt!

Mme Simone Beissel, *Présidente de séance*.- Merci dem Här Lamberty. Als nächst ageschriwwe Riednerin hunn ech d'Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

Mme Josée Lorsché *(déi gréng)*.- Dat kann ee bal net iwwertreffen, Madamm Presidentin! Dir Dammen an Dir Hären…

(Interruptions)

Ech versichen. Ech maache mäi Bescht!

(Coups de cloche de la présidence)

Mme Simone Beissel, *Présidente de séance*.- E bësse Rou, wann ech gelift. Madamm Lorsché, wann Der esou gentil wäert, unzefänken.

Mme Josée Lorsché *(déi gréng)*.- Majo, Dir Dammen an Dir Hären, d'Lëtzebuerger si sportbegeeschtert, sief et beim Fräizäitsport, beim Leeschtungssport oder als Zuschauer bei Kompetitiounen, heescht et um offiziellen Internetportal vum Grand-Duché. Ech ginn emol dovun aus, datt mat Lëtzebuerger och eis auslännesch Matbierger a Matbierginne gemengt sinn, well ech denken, se sinn op d'mannst esou sportlech wéi d'Lëtzebuerger.

Fir dëser Sportbegeeschterung gerecht ze ginn a fir d'Bewegung generell ze förderen, stellt de Stat jo mam 11. Fënnefjoresplang 120 Milliounen Euro fir d'Infrastrukturen zur Verfügung. Dat ass vill Geld an dat ass och fir déi gréng ganz begréissenswäert. Dobäi kommen zousätzlech Zommen, déi vun de Gemengen investéiert ginn, wann et drëms geet, Sportshalen, Schwämmen, all Zorte vun Terrainen, Ministaden, Vestiairen an esou weider ze erriichten. An et sinn och meeschtens d'Gemengen, déi zoustänneg si fir d'Gestioun an den Ënnerhalt vun den Infrastrukturen, déi sech op hirem Territoire befannen.

An deem Kontext wéilt ech nach eemol zréckkommen op dee leschte Fënnefjoresplang, Här Minister, wou nach eng Rei Froen opstinn, déi och scho vun der Madamm Arendt ernimmt gi sinn. Fir d'Gestioun vun deene bestoenden Infrastrukturen ze vereinfachen an de Finanzement vu Renovatiounen oder Neibaute méi previsibel ze maachen, sollt mam viregte Fënnefjoresplang jo eng entspriechend Datebasis finanzéiert ginn. Dat ass och geschitt. Dës Banque de données ass geduecht, fir Transparenz ze schafen a puncto Alter, Zoustand an Amortissement vun den Infrastrukture vum Lëtzebuerger Territoire, dëst mam Zil, fir d'Planung oder awer d'Opstelle vun de Budgeten an deem Beräich ze vereinfachen, souwuel um kommunale wéi och um nationale Plang.

Dës Decisioun war bekanntlech op Urode vun der Budgetkontrollkommissioun getraff ginn, nodeems d'Cour des comptes sech kritesch zu Wuert gemellt hat, wat de finanzielle Suivi vun de Sportsinfrastrukturen ugeet.

Besonnesch begréisst hu mir deemools, datt d'Ëffentlechkeet mat dësem Instrument och d'Méiglechkeet sollt kréien, sech vun där nei geschafener Datebank iwwert déi geografesch Verdeelung an iwwert d'Ëffnungszäite respektiv d'Auslaaschtung vu sämtlechen Infrastrukturen ze informéieren, fir ze wëssen, wou a wéini een déi eng oder aner Sportaart zu Lëtzebuerg ka bedreiwen.

Haut musse mer leider feststellen, wa mer de Site vum Sportsministère consultéieren, datt dës Informatioune Jore méi spéit nach ëmmer net fir de Public zougänglech sinn. An et schéngt och esou, wéi wann d'Opstellung vun der Datebank an deem dote Sënn net esou richteg vum Fleck kéim. Um Site steet eigentlech just: «Ultérieurement une recherche détaillée des installations sportives du Luxembourg sera proposée sur ce site.»

Mir wäre frou, wann dat elo schonn de Fall wär. Déi eenzeg Infrastrukturen, déi méi detailléiert um Site virgestallt sinn, sinn eigentlech just d'Coque, den INS an d'Base nautique vu Lëlz.

Duerfir wéilt ech lech froen, Här Minister, wou dann d'Problemer leien, firwat dee Projet net esou richteg weiderkënnt, a wéi et mat der Kollaboratioun mam SIGI ausgesäit, dee jo zoustänneg ass, fir d'Datebank ze fiddere mat Daten. Mir géifen et jiddefalls bedaueren, wann et net géif weidergoen.

Dir Dammen an Dir Hären, wat dann den neie Fënnefjoresplang ugeet, dee mir haut wahrscheinlech jo mat grousser Majoritéit hei wäerte stëmmen, esou enthält e ganzer 33 Projeten, déi d'Madamm Hemmen an hirem Rapport virgestallt huet, a fir deen ech hir dann och wéilt e grousse Merci ausdrécken. Zesummegefaasst geheieren dozou 21 multifunktionell Sporthalen, déi an eisen Ae ganz sënnvoll sinn, well se eng Panoplie vu sportlechen Aktivitéiten erlaben, dem Schoul-, Veräins- a Fräizäitsport vill Opportunitéite bidden an net just enger Minoritéit vu Sportler a Sportlerinnen zeguttkommen. Begréissenswäert ass och de Liichtathletikstadion, deen op Déifferdeng soll kommen an absolutt néideg ass, vu datt et an der ganzer Regioun ronderëm Déifferdeng a Bieles schonn zanter Jorzéngten un esou engem Stadion feelt.

Eng besonnesch Plus-value ass natierlech déi, datt dëse Stadion no internationalen Norme gebaut wäert ginn, wat dann erlaabt, och international Kompetitiounen do ofzehalen, vu datt et um INS jo net wäert méiglech ginn, an déi Richtung ze goen.

(Interruption)

Wat gelift? Et ass alles gutt, wat zu Déifferdeng gebaut gëtt.

E klenge Bemoll, an dee wéilt ech awer als Presidentin vun engem Liichtathletikklub eng Kéier lassginn, ass a bleift fir d'Sportaart vun der Liichtathletik deen, datt et am ganze Land eigentlech keng iwwerdaachten Hal fir déi Sportaart gëtt. D'Coque ass hei keng Alternativ, well just Topathleten an där Infrastruktur trainéiere kënnen an dëst mat der obligatorescher Präsenz vun engem Nationaltrainer.

Plusieurs voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng)*.- Der grousser Basis steet se net zur Verfügung, woubäi sech déi fundamental Fro stellt, ob d'Coque hirer initialer Missioun eigentlech nach gerecht gëtt oder ob se net éischter amgaangen ass, sech zu engem ze vill profittorientéierte Betrib ze entwéckelen, zum Nodeel vum Sport, de Sportveräiner an de Federatiounen.

Här Minister, dat klengt vläicht e bëssen haart, mä et ass eng Fro, déi a Sportkreesser regelméisseg opgeworf gëtt. A mir wäre frou, Ar Meenung ze héieren.

Mme Nancy Arendt *(CSV)*.- Dat ass d'Realitéit.

Plusieurs voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng)*.- Déi feelend iwwerdaachten Infrastruktur fir d'Liichtathletik féiert jiddefalls dozou, datt d'Trainings-

méiglechkeete virun allem an de Sprint- an Hürdendisziplinnen, mä och an de Sprong- a Worfdisziplinnen extrem limitéiert sinn hei am Land, soubal wéi d'Wieder net méi matspillt. Am Wanter ass et einfach ze vill geféierlech, fir dobaussen Hürden ze lafen oder Vitesse ze trainéieren. Dat alles ass net ganz leeschtungsförderend.

Dobäi kënnt, datt och d'Kannerliichtathletik, déi jo aus der spillerescher Vermëttlung vun deene verschiddenen Disziplinne besteet, am Wanter net a gudde Konditioune kann oflafen, och wann d'Kanner sech trotzdeem vill dobausse solle bewegen. Datselwecht zielt fir de Jugendberäich, wou d'Technik soll verfeinert ginn an deene villen Disziplinne vun der Liichtathletik a wou eng multifunktionell Liichtathletikhal bestëmmt géif Wonner wierken an d'Leeschtungen hei am Land géif massiv verbesseren.

Fir deem Problem opzehëllefen, an dat ass eng gutt Noriicht, huet de Schäfferot vun enger gréisserer Südgemeng virun e puer Méint ugekënnegt, eng Liichtathletikhal mat regionalem Charakter op hirem Territoire opzeriichten. Dat ass ganz erfreelech. Mä wann ee sech dann de Fënnefjoresplang ukuckt, da muss ee feststellen, datt dëse Projet net an der Lëscht ze fannen ass.

Dat féiert mech zur Fro, Här Minister, ob Dir schonn eppes vun deem Projet wësst an ob Dir an d'A faasst, dëse Projet vläicht ze subventionéiere mat deene Gelder, déi fir zousätzlech Infrastrukturen zur Verfügung stinn.

Dir Dammen an Dir Hären, op weider Detailer vun den 33 Projeten, déi duerch dëse Projet de loi finanzéiert solle ginn, ginn ech net an. Mä wéi gesot ënnerstëtze mer se alleguer. All dës Investissementer si sënnvoll a wichteg. An awer kënne mer esou vill investéieren, wéi mer wëllen, wann d'Freed un der Bewegung feelt, da bleiwen d'Infrastrukturen eidel.

Une voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng).-* An deem Sënn si mir ganz frou, datt dëse Fënnefjoresplang grad wéi säi Virgänger net just op Leeschtungs-, Kompetitiouns- a Breedesport ausgeriicht ass, mä e besonneschen Akzent op d'Bewegung an op d'Motricitéit vun de Kanner leet.

Une voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng).-* Et ass do, wou dat natierlecht Bedürfnis, sech ze bewegen, am gréissten ass, an et ass och do, wou d'Freed un der Bewegung nohalteg an engem Mënsch verankert ka ginn.

Eng ganz begréissenswäert Neierung, dat ass schonn oft gesot ginn, ass notamment och fir eis déi, datt d'Installatioun vu Motorikzonen an de Betreiungsservicer obligatoresch gëtt an datt de Ministère sech mat 35% respektiv 50% un deenen Zone bedeelegt, wann et ëm de Finanzement geet, jee nodeem dann ob se kommunal oder regional ausgeriicht sinn.

Dir Dammen an Dir Hären, mir sinn eis eens, eng Psychomotorikzon oder eng Motorikzon, ganz einfach ausgedréckt, kann d'Natur net ersetzen, well d'Kanner an esou enger Zon net déiselwecht Erfahrunge kënne maache wéi an der fräier Natur. Op e Bam ze klammen, ass fir d'Entwécklung vun der Motorik a vun de Sënner nun emol méi gewënnbréngend, wéi op eng Leeder ze klammen, esou héich wéi d'Leeder och ass. An de Sprong vun enger Mauer erof an eng Wiss ass och net vergläichbar mat engem Sprong vun enger hëlzener Këscht op eng Matrass.

De Virdeel vun de Bewegungszonen ass allerdéngs deen, datt se déi feelend natierlech Bewegungsraim op d'mannst kompenséieren a complementaire Aktivitéiten zum Schoulsport erméiglechen. Virun allem bei klenge Kanner ass dat jo bal liewenswichteg, well d'Kanner d'Bewegung esou wichteg brauche wéi d'Loft, fir ze ootmen.

Besonnesch am klengen Alter huet d'Motorik an déi fräi Form vu Bewegung eng grouss Wierkung, well se déi ganzheetlech an autonom Entwécklung vun de Kanner férdert. Se stäerkt och net nëmmen de Kierper an d'Kierpergefill, se stäerkt d'Selbstvertraue vun de Kanner a féiert dozou, datt se schonn am klengen Alter eng positiv Bezéiung zu sech selwer entwéckelen an domat och zu hirem Kierper.

Une voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng).-* Regelméisseg a villsäiteg Bewegung férdert doriwwer eraus déi emotional Intelligenz an huet souguer e positiven Afloss op d'Konzentratiouns- an d'Léierfäegkeet. An deem Sënn kann ee behaapten, datt mat dësen Zonen eng wichteg Viraussetzung fir en erfollegräiche Schoulparcours ka geschafe ginn. Net fir näischt sinn ëmmer méi Gehirfuerscher an Entwécklungspsychologen der Meenung, datt Konscht, Musek a Sport déi wichtegst Schoulfächer iwwerhaapt sinn. Firwat? Well dës Fächer déi 100 Milliarden Nervenzellen, iwwert déi e Gehir verfüügt, wäit méi stimuléiere wéi all déi aner Fächer zesummen, besonnesch bei klenge Kanner.

Gewënnbréngend sinn d'Motorikzonen och um Plang vun der Chancëgläichheet, well se souwuel deene leeschtungsstaarke wéi och deene leeschtungsschwaache Kanner oder ängschtlechen an zréckgezunnene Kanner d'Chance bidden, sech gemääss hire Fäegkeeten an Talenter ze entfalen. Aus deem Grond ass et ebe grad wichteg, datt se de Kanner fräi zur Verfügung stinn. All meng Virriedner hunn dat do betount.

Dës Zone sinn also net geduecht, fir d'Kanner mat Programmer ze iwwerfalen oder eng Erwaardungshaltung op si ze leeën. D'Zil ass vill méi, datt d'Kanner do interagéieren an domat och hir Sproochkompetenzen, hir Kreativitéit an hiert soziaalt Verhalen am Kontext vun der Bewegung stäerken. An eisen Aen ass dat e wichtegen a ganz innovative Volet vun dësem Fënnefjoresplang, deen onbedéngt ervirgestrach muss ginn. An duerfir kann een et net oft genuch widderhuelen.

Dir Dammen an Dir Hären, et féiert ze wäit, fir nach méi déif op dee Volet anzegoen, mä wéi gesot, e läit eis als Gréng besonnesch um Häerz. Mir sinn näämlech der Meenung, datt dëst Beispill soll Schoul maachen an och op aner Institutioune soll erweidert ginn. Iwwerall soll d'Bewegung zum Alldag ginn, virun allem och an de Grondschoulen a Lycéeën, wou d'Bewegung nom Konzept „Die bewegte Schule" kéint ëmgesat ginn. Dëst Konzept geet zréck op de Schwäizer Urs Illi, dee schonn ugangs den 1980er Joren duerfir plädéiert huet, datt méi Bewegung an déi traditionell Sëtzschoul soll kommen an datt op Still verzicht soll ginn. A ville Schoulentwécklungspläng vun auslännesche Schoule spillt dësen Usaz mëttlerweil eng entscheedend Roll. Firwat net och bei eis, esou absurd wéi dat fir munchereen och klénge kann?

Feststeet jiddefalls, datt dës Approche „d'Still aus de Schoulen" sech ëmmer méi duerchsetzt an zu erstaunleche Resultater féiert. D'Kanner kommen net nëmme léiwer an d'Schoul, se si méi konzentréiert, se erreechen an der Moyenne besser Resultater a bleiwe virun allem virun Haltungsschied a Réckeproblemer verschount.

An domat kommen ech bei déi gesondheetlech a sozial Volete vum Sport a vun der Bewegung. Et läit op der Hand, datt de Sport eng präventiv gesondheetserhalend, sozial an integrativ Funktioun kann hunn. Dat héiert a liest een iwwerall an et besteet och keen Zweifel méi drun, datt dat alles stëmmt.

Wat awer manner oft thematiséiert gëtt, sinn d'Schietsäite vum Sport a virun allem d'Schietsäite vun der Sportbesiessenheet. Datt Sportdreiwen ënner Leeschtungsdrock verbonne mat engem iwwerdriwwene Kierperkult méi ongesond a schiedlech ka sinn, wéi jorelaang um Canapé ze leien, fir et e bëssen iwwerspëtzt auszedrécken, däerf an dëser Diskussioun net ignoréiert ginn.

Une voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng).-* Dat heescht net, datt Sport Mord ass, wéi de Winston Churchill et ausgedréckt huet. Et heescht awer…

(Interruption et hilarité)

Et heescht awer, datt ee mat de sportlechen Ambitiounen, déi ee sech selwer oder déi een de Kanner setzt, net soll iwwerdreiwen. Hannendru verstoppt sech näämlech de Risiko vum Dopping an de Risiko vun der Magersucht bei ville Jonken, mä och de Problem vun der Diskriminatioun vun deene Mënschen, déi dem sportleche Kierperideal net entspriechen. Souwuel den iwwerdriwwene Leeschtungsdrock wéi och de gesellschaftlechen Zwang, eng sportlech Figur ze hunn, kënnen näämlech fatal Konsequenzen hunn, besonnesch bei Kanner a Jugendlechen, déi e puer Kilo ze vill op den Hëften hunn an net esou séier an esou flénk si wéi déi aner.

Dir Dammen an Dir Hären, natierlech fanne mir et ganz wichteg, der ongesonder Obesitéit mat alle Mëttelen entgéintzewierken, a mir wëllen dee Problem och net verharmlosen. Gradesou wichteg ass et awer, obèse Kanner an Erwuessener net ze stigmatiséieren, well ob e Kand iwwergewiichteg gëtt oder net, hänkt net just of vum Choix tëscht Fritten oder Uebstzalot an och net just dovun, wéi oft a wéi intensiv et sech beweegt.

Och d'Genen an d'Prägung vun den Eltere respektiv de Stress a belaaschtend Erliefnisser an der Famill spillen eng Roll a kënne Kanner dauerhaft zu Aussesäiter maachen. Datt schonn déi Jéngst ënnert dem Stigma vum Décksi leiden an äänlech onglécklech mat hirem Liewe gi wéi Gläichaltreger, déi eng schwéier Krankheet hunn, ass dobäi eng traureg Tatsaach. An anere Wierder: D'Phobie virum Décksi mécht vill Mënsche krank, mä nëmmen déi wéinegst méi sportlech a méi dënn.

Dir Dammen an Dir Hären, wa mir iwwer Sport, Leeschtung, Präventioun a Gesondheet schwätzen, da muss och dës Debatt eemol méi déif gefouert ginn. Interessant wier et och, iwwer Themen ze schwätze wéi Dopping, Sportmedezinn an Inklusioun duerch de Sport. Alles dat muss eng Kéier méi verdéift ginn, grad ewéi d'Thema vum Sportdreiwen an der fräier Natur an am ëffentleche Raum.

D'Thema vum Sport ass esou villfälteg a wichteg, datt dëst héicht Haus sech nach oft domat soll befaassen.

An an deem Sënn ginn ech den Accord a soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

Une voix.- Très bien!

Une autre voix.- Ganz gutt!

Mme Simone Beissel, *Présidente de séance.-* Merci der Madamm Lorsché. Als nächsten ageschriwwene Riedner hunn ech den Här Fernand Kartheiser. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Villmools Merci, Madamm President. Dir Dammen an Dir Hären, ech fänken och u mat engem grousse Merci un d'Madamm Hemmen, déi eis hei de Projet, dee ganz komplex a grouss ass, jo ganz gutt erkläert huet. Villmools Merci dofir. Si huet mat Recht op d'Wichtegkeet vum Sport fir d'Gesondheet higewisen. Dat ass eppes, wat mir mat zwou Hänn ënnersträichen. Dofir begréisse mer och dëse Programm a mir droen en och mat als ADR.

Et ass wichteg, datt de Sport all Mënsch kann erreechen, all Kategorië vu Leit mat hire spezifesche Besoinen, bei de Schoulkanner ugefaangen. Mä loosse mer och eben déi behënnert Leit net vergiessen, déi eng geeschteg oder eng kierperlech Behënnerung hunn! Et däerf ee sech net nëmmen ëmmer op de Spëtzesport fokusséieren, mä et muss een och déi Leeschtungen, déi déi Leit bréngen, absolutt respektéieren an unerkennen an och si encouragéieren, fir sech am Sport ze engagéieren. Datselwecht gëllt och fir déi eeler Leit, wou vill Gemengen och eng wäertvoll Aarbecht maachen, fir och déi eeler Leit un de Sport erunzeféieren oder se dranzehalen. Dofir brauch et Infrastrukturen, selbstverständlech, mä och adequat Programmer.

Mir begréissen, wéi vill anerer et virun eis scho gemaach hunn, d'Infrastrukturen, déi elo zu Munneref geplangt sinn. A mir deelen och d'Iwwerzeegung, déi d'CSV hei bruecht huet, datt mer d'Sportinfrastrukturen um Härebierg sollen ausbauen. Ech mengen, dat huet och nach deen Effekt, datt mer Suen op de Militärbudget kënnen urechne loossen, vun deem eis jo nogeluecht gëtt, datt mer e sollen erhéijen. Mat enger Schwämm oder gudde Sportinfrastrukturen, mengen ech, ass dat och e wäertvolle Wee, fir dat ze maachen.

D'Infrastrukturen am Sport solle wa méiglech gläichzäiteg, esou wäit wéi dat geet, dem Spëtzesport déngen, awer och dem Breedesport. Ech mengen, mir hunn e Land mat net onendleche Méiglechkeeten. Mir sollten eis also net ze vill op eent konzentréieren. Mir kucken, datt mer eis Infrastrukturen esou gutt geréieren, datt mer hinnen d'Plaz fir déi zwou Forme vu Sport awer loossen.

Och ass et wichteg, déi Infrastrukture laangfristeg an der Rei ze halen. Dat gëtt mat dësem Programm geplangt an och duerchgeféiert. An och dat begréisse mer ausdrécklech.

Mir hunn eng aner Positioun, dat wär och interessant, fir vläicht ze wëssen, wat d'CSV genau gemengt huet. D'Madamm Arendt huet hei exposéiert, datt déi Infrastrukturen dacks méi wäit géifen auserneeleien, wat dat och ëmmer heescht an engem ganz klenge Land wéi eisem, wann déi Infrastrukturen e puer Kilometer vuneneen ewechleien. Ech mengen, et ass einfach wichteg, datt mer et net konzentréieren, mä datt mer an eisem Land flächendeckend sportlech Infrastrukture vu Qualitéit hunn an net alles op enger Plaz zesummeféieren. Mir sollen net ufänken, Regiounen ze benodeelegen, wéi mer et leider och an anere Beräicher maachen, mä wou da keng Infrastrukture wären. Ech mengen, dat ass dee falsche Wee.

Mir hunn och als ADR e besonneschen Accent ëmmer geluecht op d'Accessibilitéit, Barrièrefräiheet fir behënnert Matbierger. Et ass esou, datt mer heiansdo a Sporthale sinn, wou e Mënsch, dee sech an engem Rollstull deplacéiert, emol net kann op eng Tribün eropkommen. Alles dat gëtt et nach hei am Land. Datt kee Lift do ass, dee breet genuch ass, fir gewësse Rollstill eranzeloossen, alles dat däerft et eigentlech scho laang net méi ginn. An et ass wichteg, datt mer alleguerten en A drop werfen, fir ze kucken, datt iwwerall am Land déi Mënschen, déi mat enger Behënnerung ze dinn hunn, och kënnen iwwerall Zougang hunn.

Mme Simone Beissel, *Présidente de séance.-* Här Kartheiser, erlaabt Der, dass d'Madamm Arendt lech eng Fro stellt?

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Jo, wann ech dat net vu menger Zäit ofgehale kréien, jo.

Mme Simone Beissel, *Présidente de séance.-* Jo, jo, dat ass kee Problem. Madamm Arendt, Dir hutt d'Wuert.

Mme Nancy Arendt *(CSV).-* Ech wollt just reagéieren, well Der mech zitéiert hutt. Selbstverständlech ass d'CSV och fir verstreeten Infrastrukturen esou wäit wéi méiglech. Mä hei ass et reng ëm den Héichleeschtungssport gaangen, reng ëm national Zentren. A wann Der e Kand hutt, dat Héichleeschtungssport mécht, sëtzt Der heiansdo véier an eng hallef Stonn am Auto, fir et kënne vun enger Plaz op déi aner ze féieren. A genau op dat war ech agaangen. Selbstverständlech ass d'CSV och dofir, fir esou vill wéi méiglech Infrastrukture flexibel am Land ze hunn, datt esou vill Leit wéi méiglech Sport kënne maachen.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Jo, ben…

Mme Simone Beissel, *Présidente de séance.-* lech Merci fir déi Kloerstellung. Här Kartheiser, et ass erëm un lech.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Gutt. Ech soe just, déi Kloerstellung war néideg, well virdrun huet dat e bëssen anescht geklongen.

Mme Simone Beissel, *Présidente de séance.-* Okay.

Mme Nancy Arendt *(CSV).-* Dann hutt Der net nogelauschtert.

Mme Simone Beissel, *Présidente de séance.-* Här Kartheiser, et ass un lech.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Dann ass et och wichteg, datt mer bei verschiddene Sportzentre Logementsméiglechkeeten hunn, fir och méi laang Trainingsperioden op der Plaz ze erméiglechen. Déi Infrastrukture sollten och zesumme geduecht gi mat de Gemengen. Ech mengen, och dat ass eppes, mir hate jo och an dëse leschte Joren eng Debatt iwwert d'Schwammmeeschteren, d'Schwammmeeschteren an hir Interventioun an der Schoul. Ech mengen, dat war e gutt Beispill dofir, datt de Stat an d'Gemengen géigesätzlech Usätz zum Deel haten, fir de Sport ze organiséieren. Dat waren Debatten, déi net néideg gewiescht wären, well mer drop ugewise sinn, datt d'Schwammmeeschteren och hir Kontributioun leeschten, och am Schoulsport, an datt et eben och wichteg ass, datt déi Gemengeninfrastrukturen oder Sportinstallatiounen esou ugeluecht sinn, datt se och zu engem méiglechst groussen Zäitraum dem Public disponibel sinn.

Dann ass et och ganz wichteg, datt déi Sportinstallatiounen, déi mer hunn, och engem Sporttourismus zeguttkommen. Mäi Kolleeg, den Här Reding, hat nach viru Kuerzem eng Question parlementaire gestallt iwwert den Auto- a Motorsport, well et wichteg ass, ze wëssen, datt ganz vill Leit op esou Evenementer kommen, fir sech dat unzekucken. An d'Regierung huet an hirer Antwert datselwecht ervirgestrach, näämlech datt dat e groussen touristesche Wäert, e groussen touristeschen Impakt huet och op d'Horeca, op d'Tourismusinfrastrukturen allgemeng. An dat muss een och unerkennen, datt niewent dem Kongresstourismus och e Sporttourismus kann eng interessant Approche si fir de Sport (veuillez lire: den Tourismus) hei am Land.

(M. Mars Di Bartolomeo reprend la présidence.)

Wat d'Notzung vun den Infrastrukturen ugeet, mengen ech, ass et awer och eng Saach, déi eis um Häerz läit, datt mer net an eng Richtung ginn, fir eng Geschlechtertrennung ze maachen oder Tenuen an de Schwämmen oder anere Strukturen zouzeloossen, déi eisen hygienesche Kritären net ëmmer entspriechen.

Dëse Gesetzesprojet leet e besonneschen Accent op d'Mobilitéit vun deene ganz Klengen. Dat ass en Zil, dat mir deelen. Mir wëllen awer och dozou e puer Kommentare maachen. Natierlech, et ass wichteg, datt déi Kleng mat hire Sënner den dräidimensionale Raum entdecken an datt se hir Mobilitéit entwéckelen. Mä mir mussen oppassen, wa mer esou Espaces de motricité a staatlechen Infrastrukture férderen, da stellt sech och d'Fro: Wéi ass et mat privaten Infrastrukturen? Maache mer hei net eng weider Konkurrenz tëschent staatlechen Infra-

strukturen (veuillez lire: tëschent staatlechen Infrastrukturen a privaten Infrastrukturen), zugonschte vun ëffentlechen Infrastrukturen, wou dann d'Leit vläicht och éischter an esou Strukture gi wéi a privat Infrastrukturen, well se do mengen, eben datt d'Mobilitéitsméiglechkeet fir déi Kleng besser ginn ass?

Et wär op jidde Fall net schlecht, fir och mat privaten Ubidder an deem do Beräich eng Kéier dee Volet ze diskutéieren, wéi d'Mobilitéit an deenen Infrastrukturen, wou jo och ganz vill Kanner sinn, ka besser assuréiert sinn a wéi de Stat sech dozou stellt.

Dat Zweet ass, wann ee mat klenge Kanner Sport mécht oder Mobilitéit mécht, sollt een och eng Formatioun an deem Beräich hunn - eng Formatioun, wat déi kierperlech Entwécklung vun de Kanner an deem Alter ugeet, ganz sécher, awer net nëmmen dat. An hei verweise mer op en Avis vum Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand, dee jo och gesot huet, et sollten ethesch Regele gi fir déi Leit, déi mat Kanner Sport maachen oder sech ëm hir Mobilitéit këmmeren, datt déi ganz kloer och ethesch Regelen hunn, wéi se sech solle verhalen an deem Beräich.

Dann ass eng Form, déi normaalste Form, oder eng vun deenen normaalste Forme vun der Mobilitéit vun deene ganz Klengen, dat sinn natierlech d'Spillplazen. Och eng Saach, wou de Stat, haaptsächlech d'Gemengen eng wichteg Roll ze erfëllen hunn. An et ass e Manktum hei am Land vun iwwerdaachte Spillplazen. Well se kéinte vill méi genotzt ginn am Hiersch, am Wanter selbstverständlech, déi vill Deeg, wou mer schlecht Wieder hei am Land hunn, wa méi iwwerdaachte Spillplazen do wären. Dat ass kee groussen Investissement, mä een, deen och der Mobilitéit vun de Kanner ganz vill géif entgéintkommen.

De Schoulsport misste mer och iwwerdenken. Et ass am Ableck esou op ville Plazen, datt de Schoulsport net zur Freed, net zur Zefriddenheet vun deene Jonke gemaach gëtt. Et gëtt do déi onméiglechste Situatiounen, och hei an der Stad. Wann zwou Stonne Sport um Programm stinn an et ass grad Schwammen, da sinn d'Schüler vun deenen zwou Stonne bal iwwer eng Stonn ënnerwee a Bussen oder esou, fir iwwerhaapt bis op d'Plaz ze kommen. A wat schlussendlech do u Sport gemaach gëtt, dat sinn dann nach e puer Minutten.

Dat si Situatiounen, déi natierlech net zefriddestellend sinn. Mir hunn eis dofir och schonn an eisem leschte Wahlprogramm engagéiert, fir de Schoulsport ze iwwerdenken. E soll méi Freed maachen, et soll méi Sport sinn. De Schüler soll méi fräi sinn dobäi. An ech mengen, dofir ass et wichteg, mat de Federatiounen a mat de Sportsprofesseren dat eng Kéier ze iwwerkucken, wéi wäit Sport, deen een op anere Plaze mécht, och kann am Schoulsport unerkannt ginn. Dat géif jo och de Veräiner dozou verhëllefen, fir méi jonk Leit an de Sportsveräiner kënnen ze begréissen a fir se do ze encadréieren, a wann et méiglech wär, en Deel wéinstens vum Schoulsport och an de Veräiner ze maachen, datt dat zertifiéiert géif ginn.

An et géif der Schoul erlaben, am Schoulsport an der Schoul vill méi spezifesch op d'Besoine vu Kanner anzegoen a vu Jonken, déi vläicht och besonnesch Bewegungsproblemer hunn oder besonnesch e schwéieren Zougang zum Sport, fir op deenen hir Besoine besser anzegoen. Ech mengen, et wär also wichteg, déi ganz Thematik vum Schoulsport eng Kéier grondsätzlech ze iwwerdenken.

Dat gesot, ass dat heiten e Programm, deen dem Besoin vun dem Land entgéintkënnt, dee mer begréissen, well en d'Wichtegkeet vum Sport fir eis alleguer a fir d'Gesondheet selbstverständlech nach eng Kéier ënnersträicht. An d'ADR dréit dat hei mat Freed mat.

Ech soen Iech Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. Dann huet den Här Marc Baum d'Wuert.

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Merci, Här President. Mir droen och den eelefte Fënnefjoresplang am Sport mat. Dir wësst, mir hunn deelweis jo och heiansdo Faibele fir Fënnefjorespläng, op jidde Fall dann, wa se Sënn maachen. A mir mengen, datt dat hei een ass, deen absolutt Sënn mécht.

Ech wéilt een Element just positiv ervirsträichen. Dat sinn notamment d'Investissementer, déi virgesi sinn an d'Salles de motricité, am wäitste Sënn, wann een esou ka soen, d'Mobilitéit vun deene ganz Klengen, de Breedesport. A mer fannen et och ganz begréissenswäert, datt dat eng ëffentlech Missioun ass an och an ëffentlecher Hand ass a bleift. A mer mengen éischter souguer, datt et ëmgekéiert, datt déi privat Ubidder... An normalerweis handelt et sech jo an deem Fall, wat mäi Virriedner gemengt huet, wahrscheinlech ëm Maisonrelaisen, déi privat sinn. Mir mengen, datt et wierklech déi ëffentlech Missioun ass an datt dëse Programm déi ëffentlech Missioun nach eng Kéier ënnersträicht. An dat fanne mer ganz sënnvoll a wichteg.

Dëst gesot, ënnerstëtze mer dëse Projet voll a ganz.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. An d'Wuert huet elo de Sportsminister, den Här Romain Schneider.

Prise de position du Gouvernement

(Brouhaha)

M. Romain Schneider, *Ministre des Sports*.- Merci, Här President. Effektiv, de Wee heihinner ass scho Bewegung an et sinn Hürden dotëschent. Mä dat ass och, fir Sport ze maachen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Éischt emol e grousse Merci un d'Rapportrice fir dee flotte schrëftlechen a mëndleche Rapport. Merci och der Kommissioun, déi ganz intensiv Gespréicher gefouert huet. Mer hunn eng Rei Suggestiounen, déi erakoume souwuel vun der Majoritéit wéi vun der Oppositioun, diskutéiert an zum Deel och mat agebonnen an dëse Projet de loi, deen also nach ee verbesserten ass par rapport zu deem, deen do louch.

Ech hunn nëmme 15 Minutten Zäit, dofir kann ech net op all Punkten agoen, virun allem well eng ganz Rei vu Punkten iwwert de Kader vum eelefte Fënnefjoresplang erausginn, déi mer zum Deel ugeschwat hunn, wéi mer iwwert d'Sportspolitik hei zu Lëtzebuerg a virun allem do d'Wichtegkeet vun der Bewegung diskutéiert hunn. Ech hunn och eng Rei Messagen héieren. Eng Rei Messagë kann ech novollzéien. An Dir wësst, dass ech bei enger Rei Messagë selbstverständlech och op där Linn sinn, fir och an Zukunft aktiv Rollen ze spille respektiv aktiv Projeten ze maachen oder Programmen en place ze setzen.

Et muss een awer vläicht nach eng Kéier hei erwänen, well ech bei verschiddene Riedner e bëssen d'Gefill hat, datt een dat net direkt weess, wat de Mëtteg dëse Projet de loi bedeit. Dëse Projet de loi ass am Prinzip eng Enveloppe budgétaire vun 120 Milliounen, déi mer zur Verfügung stellen a wou natierlech an deem Projet eng Rei vu Projeten ugedeit ginn, déi gemaach ginn. Mä dat heescht awer net, datt dat d'Enn ass vun de Projeten, déi kënne kommen.

An dofir, Madamm Lorsché, wann nei Iddien do sinn, selbstverständlech kënnen déi aflëissen, well all Projet gëtt herno iwwer e Règlement grand-ducal definéiert, déi sougenannte Lëschten, wéi mir dat nennen, sief dat déi éischt Lëscht, sief dat déi zweet Lëscht, an a verschiddene Fënnefjoresprogrammer souguer nach eng drëtt Lëscht, déi nokoum. Also Iddie sinn ëmmer do. Nei Projete kënnen erakommen.

All déi Projeten, déi och hei de Moment schonn drastinn, och déi hu mer erëmfonnt an eenzele Projete wéi an engem aachten, an engem néngte Fënnefjoresplang. Zum Beispill Projeten, déi ni realiséiert goufen, déi herno och op där anerer Säit vun de Gemengen net méi duerchgezu goufen, well d'Gemenge sinn eise gréisste Partner doran.

A wa mer d'Gemengen net hätten, fir Projeten ze realiséieren, da géife mer och all déi 120 Milliounen, déi mer hei virgesinn, net kënnen ausginn, well mer jo op där anerer Säit de Prozentsaz brauchen. Mir hunn engersäits 35%, mir hunn zum Deel 50%, déi aner musse geliwwert gi vun de Partner, an dat sinn nun eben emol d'Gemengen, déi hei eng wichteg Roll ze spillen hunn. Dofir soll ee ganz kloer ënnerscheeden tëschent där Enveloppe, déi hei zur Verfügung gestallt gëtt, an op där anerer Säit de Projeten, déi determinéiert ginn an definéiert ginn an de Reglementer hannendrun.

Et ass awer ze gesinn, mengen ech, datt mer hei zënter iwwer 50 Joer am Kader vu Fënnefjorespläng schaffen. An déi lescht Enveloppen, déi mer haten: déi vun engem néngte Fënnefjoresplang mat 100 Milliounen, een zéngten, deen e bëssen erofgaangen ass mat 90, an elo hei ee vun 120 Milliounen.

A wat heescht dat, déi 120 Milliounen? Dat heescht 650 Milliounen, déi investéiert ginn, fir Sportinfrastrukturen in- an outdoor hei zu Lëtzebuerg ze bauen, ze bauen am Interesse net nëmme vun dem Kompetitiounssport, net nëmme vum Elittesport. Nee, fir mech, fir Sport vun 0 bis 99 Joer ze ënnerstëtzen. Dat gouf och vun all de Riedner hei opbruecht. Et ass dat en Deel vum Sportkonzept, deen opgebaut (veuillez lire: gëtt), an d'Infrastrukturen ass selbstverständlech ee wichtegen Deel dovunner.

Wichteg och hei vläicht drop anzegoen, an et gouf schonn hei gesot, déi véier grouss Punkten eigentlech vun deem, wat hei ofgedeckt gëtt iwwert déi 120 Milliounen. Engersäits selbstverständlech nei Sportinfrastrukturen - nach eng Kéier déi wichteg Roll vun de Gemengen ënnerstrach -, op där anerer Säit d'Renovéieren an d'Reamenagéieren, och dat gouf hei gesot.

Wichteg, datt een och all Kéiers e Suivi dovunner hält. An et gouf hei geschwat vun der Base de données, déi eis ganz wichteg Donnéeën awer gëtt, zum Beispill wat dee ganze Benchmarketing betrëfft vun de Präisser, déi effektiv bestinn. Och do konnte mer, an ech kommen herno nach eng Kéier op d'Seuillen an op d'Plafongen zréck, déi mer hei effektiv och konnte maachen, soudatt mer effektiv och dës 120 Millioune kënnen effikass asetzen an och wierklech all Euro fir de Sport ausginn a mer keng Prunkbaute maachen, keng gëlle Klensche musse maachen, mä do investéieren, wou mer mussen investéieren. An dat ass op de Sportflächen, dat ass do, wou Sport gemaach gëtt.

An dat ass och eng wichteg Roll vun der Base de données, déi eis awer och Méiglechkeete gëtt, an dat hu mer opgeschafft de Moment. Mer hu missen zréckgoen op een aachte Fënnefjoresplang schonn, fir och wierklech Elementer ze hunn, Erkenntnisser ze hunn. A mir sinn de Moment natierlech ugewisen och op d'Donnéeën, déi mer vun de Gemenge kréien. An an deem Sënn ass dat doten ee Prozess, dee leeft, deen net ofgeschloss ass, dee mat Sécherheet awer an deenen nächste Méint, ech soe souguer an deenen nächste Jore wäert komplett ginn. Dann och en Uleies, wéi Der richteg gesot hutt, dat ass d'Benotzung vun deenen eenzelne Sportshalen. Och dat wäert do mat aflëissen, fir och dat kënnen no baussen ze weisen.

Dann nei Bewegungsraim, Salles de motricité, war hei en zentralen Thema, deen ugeschnidde gouf. Ech hat an der Chamberskommissioun dat Bichelche matbruecht „Bewegungsraim", fir ze kucken: Wat gëtt et, wat ass dat eigentlech, wat beinhalt dat a wat gëtt et eigentlech do vu Méiglechkeeten, fir de Kanner am klengen Alter ze weisen, wéi ech mech richteg bewegen? Dat ass e Konzept, dat mer aus Däitschland matgeholl hunn. Et gëtt et an Europa. Déi Ënnerstëtzung, dës Schafung vun dëse Raim gëtt et eigentlech de Moment an zwee Länner, vun deenen ech weess. Dat ass Däitschland an dat ass elo Lëtzebuerg.

Mir sinn also relativ no bäi do, fir och kënnen hei richteg a wichteg Akzenter ze setzen, wat d'Bewegung vun eise Kanner betrëfft, wat fir mech en Élément clé ass an där ganzer Entwécklung och vun eiser Gesellschaft, och vun all deem, wat gesot gouf, wat d'Obesitéit betrëfft, wat d'Aggressivitéit betrëfft an esou weider. Et ass ee wichtegt Element.

An ech mengen, hei hu mer an deene leschte Méint, an deene leschte Joren - an ech gesinn, den Educatiounsminister ass och hei - e ganz flott Zesummeschaffen och kritt, fir och do Konzepter zesummen ze maachen. Ech steieren nëmmen hei „Die bewegte Schule" un, wat e flott Konzept ass tëschent zwee Ministèren, iwwergräifend, a wou mer och wierklech konkret um Terrain gesinn, wat do alles machbar ass, selbstverständlech mat deem qualifizéierte Personal dobäi an och do déi nei Roll, déi effektiv déi nei ENEPS kritt, fir och hei zesumme mam IFEN déi Programmer ze entwéckelen, fir och do souwuel d'Léierpersonal wéi och d'Personal vun Educateuren an Educatricë kënnen auszebilden, fir och dat hei richteg, net nëmmen an de Bewegungsraim, mä generell am Schoulsport, am Sport an de Betreiungsstrukture kënnen unzebidden.

De Volet hannendrun ass deen, wat d'Base-de-donnéeë betrëfft. D'Base-de-donnéeën hunn ech zitéiert. E wichtege Punkt, dee mer hunn, engersäits fir kënnen opzehuelen, wat fir eng Infrastrukturen et gëtt, op där anerer Säit se awer och auszebauen, an dat iwwert de GESCOM, deen drunhänkt, fir séier d'Gemengen ze indemniséieren.

Hei kënnen d'Rechnungen och direkt online eragereecht ginn, déi dann och scho mat Avancë kënne bezuelt ginn. Mir hoffen awer och do erëm eng Kéier, datt déi Zomm, déi mer zu Verfügung hunn, optimal ka genotzt ginn an datt net nach zousätzlech Interêten derbäikommen, déi musse bezuelt ginn, wa Prête lafen. Also dat séiert Ofwéckele vun deenen eenzelne Beräicher, dat iwwert de GESCOM zesumme mat dem SIGI, ass e ganz wichtegen, ass e flotte Programm, dee mat Sécherheet an dësem Programm elo nach eng Kéier méi wäit wäert goen.

Mir hunn eis och festgehalen un den Tauxen, déi mer haten, déi 35% fir lokal, 50% fir regional. Hei ass ëmmer méi eng Zesummenaarbecht ze begréissen op regionalem Niveau vun de Gemengen, déi sech zesummeschléissen, fir Saachen ze maachen. An op där anerer Säit sinn et 70%, wat national Projeten ubetrëfft bei den Aarbechte respektiv Renovatiounsbauten.

Wichteg ass och ze soen, datt mer och eng Simplification administrative hei agefouert hunn. All déi Projeten „de faible envergure", wéi mer se nennen, vun 1,5 Milliounen Euro, déi brauchen net méi iwwert d'Lëscht, net méi iwwert de Règlement grand-ducal ofgewéckelt ze ginn, mä déi ginn d'Méiglechkeet, méi Flexibilitéit fir d'Gemengen ze kréien, méi Reaktivitéit a méi Simplification administrative eranzebréngen.

Mir hunn awer och bei de Renovatiounen e Seuil agesat, ab deem se effektiv och mussen op d'Lëscht kommen, well mer och hei gesinn hunn, datt op eemol Renovatiounsaarbechte waren, déi scho bal engem neie Projet entsprach hunn. An och do ass de Seuil 5 Milliounen, ab deem se mussen op eng Lëscht kommen, fir ebe kënnen subsidiéiert ze ginn.

An da wär nach eng Kéier drop hinzeweisen, datt mer och e Plaffong no uewen agesat hunn, bei Schwämmen, bei Sportinfrastrukturen, bei Sporthale virun allem, vun 10 Milliounen Euro, fir eben deene Prunkbauten entgéintzegoen, déi ee Moment de „Slang" haten, fir ze entstoen. An et ass och wichteg, datt mer an Zukunft d'Sportflächen, all déi Saachen, déi direkt mam Sport ze dinn hunn, wéi d'Vestiairen natierlech, wéi all déi Raim, wou ech mech drop preparéieren, wou ech och duerno versuergt ginn, och duerno soignéiert ginn, kënnen ënnerstëtzen, mä mer mussen elo net iwwerall gëlle Krinn hunn, fir Sport ze maachen.

Wichteg ass och, mengen ech, datt mer an där ganzer Period, an do kann ech awer zréckkucke bis op 2009, ëmmer probéiert hunn - eppes, wat hei ugeschwat gouf, d'Saach vun de wäite Weeër -, d'Infrastrukturen no beieneen ze bréngen. An ech mengen, hei hu mer vun Ufank un, souwuel an der viregter Regierung wéi virun allem och an dëser Regierung, probéiert, en Dräiecksverhältnis opzestellen, datt mer d'Schoulinfrastrukturen, d'Infrastrukture vun de Maisons relais an d'Sportinfrastrukturen op ee Site bréngen; do, wou et méiglech ass selbstverständlech.

Dat ass natierlech ganz dacks de Problem, mä et huet sech awer esou erginn, datt bei all deenen neie Sportinfrastrukturen, déi opgemaach gi sinn, dat ganz dacks de Fall war. Soudatt mer hei effektiv och déi Zäit, déi zur Verfügung bleift, virun allem am Schoulsport, optimal kënnen notzen, a mer net mussen nach mat Busse respektiv wäit Trajeten op eis huelen, ier et iwwerhaapt zum Sport kënnt.

Wat déi iwwerdeckte Sportflächen ubetrëfft: Och do gëtt et schonn eng Rei vun interessante Projeten, déi bestinn, déi mer zesumme mam Tourismusministère gemaach hunn. Ech kennen een an der Gemeng Eeschwëller, dee mer do gemaach hunn, do, wou zum Beispill fir kleng Kanner esou eng Méiglechkeet ass, wou se sech kënne bewegen a wou et iwwerdeckt ass a wou och d'Eltere kënne suivéieren, och begleet mat Personal derbäi. E flotte Projet tëschen Tourismus a Sport, deen ugedeit ass.

Déi 33 Projeten, déi elo hei zitéiert sinn, vun deenen der eng Rei - dat ass richteg gesot - elo schonn an der Phas sinn, fir datt se gebaut gi respektiv, an enger Phas, wou et mam Bauen ugeet, wou d'Pläng fäerdeg sinn.

Et sinn eigentlech 33 grouss Projeten, déi elo agereecht goufen. Si gi queesch duerch d'Land. Dat sinn der ganz vill an der Stad Lëtzebuerg, déi ugeduecht sinn. Och do, mengen ech, ass déi Partnerschaft, déi do entstanen ass an deene leschte Joren, virun allem och am Kader vum Bau vum nationale Fussballstadion, eng exemplaresch, fir och hei Prioritéiten ze setzen an de Sport, grad och an der Haaptstad.

Dann zu Biissen, zu Esch-Uelzecht, zu Bartreng, zu Suessem, zu Déifferdeng, zu Hesper, zu Diddeleng, zu Réimech, zu Stroossen, zu Feelen, fir nëmmen déi ze nennen. Dir gesitt, et geet queesch duerch d'Land, do, wou d'Gemenge bereet sinn, d'Prioritéit ze setzen, fir a Sportinfrastrukturen ze investéieren.

Selbstverständlech sti grouss Projeten un. Ee vun deenen ass de Projet zu Mondorf. An et gouf hei gesot: E Velodrom ass wichteg. Jo, e Velodrom stoung am aachte Fënnefjoresplang. Déi Sue sinn och nach ëmmer blockéiert, fir dat ze maachen.

Derniewent hu mer awer gebraucht: éischtens, ee Site, fir et kënnen ze maachen, a mir wollte virun allem och mat engem Partner schaffen, dee sech och bereet erkläert huet - nodeem mer jo en Appell gemaach haten un d'Gemen-

gen, si solle sech mellen, wa se gär e Velodrom hätten -, fir Synergien ze sichen. A mir kréien hei op engem Site eng Sporthal, eng Schwämm, déi souwuel ka genotzt gi vu Lokaler, wéi vum Velodrom selwer mat enger Rei Infrastrukturen, wéi vum Lycée, deen zu Mondorf wäert entstoen.

Also, mir maachen hei wierklech eng Win-win-Situatioun, déi do entsteet. An dat wäert hëllefen, datt mer engersäits de Velodrom kënne bauen an derniewent dann och virun allem de Lycée an deem doten Eck seng Sportinfrastruktur kritt a virun allem och d'Gemeng Mondorf. An och hei, mengen ech, ass eng ganz flott Partnerschaft, déi mer do hunn, an och am September elo nach eng Kéier mat engem konkrete Projet, dee mer dann dobausse kënne weisen, wou ee genau gesäit, wat de Velodrom gëtt a wat déi Infrastrukture gi mat Sporthalen, mat Schwämm a mat Tennisterrainen. Do wäert Der gesinn, datt dat wierklech eppes Ganzes ass, wat och Sënn gëtt.

Hei ass och de Liichtathletikstadion am Kordall virgesinn. Och dat ass eng Plus-value, mengen ech, fir de Süden, déi do entsteet. Ech mengen, och hei ass de Besoin zënter Laangem do. Ech si frou, datt d'Gemenge sech zesummegedoen hunn, fir och dee Projet do kënnen ze realiséieren; niewent deem, wat jo um INS zousätzlech fir d'Liichtathletik derbäikënnt, wat een net hei erëmfënnt, wat jo iwwert de Budget vum MDDI wäert erausgoen.

Dann natierlech d'Raimlechkeete vum LIHPS zu Déifferdeng, déi och do Büroe fir de LIHPS engersäits, an derniewent virun allem de Volet vun der Recherche ofdecken. Dat fënnt een och an dësem Fënnefjoresplang erëm.

An dann natierlech den nationale Fussballstadion, wou mer hei deen zweeten Deel dra fannen, deen zu Gaasperech gebaut gëtt an dee wierklech vun Dag zu Dag wiisst a wou ee gesäit, wat fir ee flott Element mer do wäerte kréien, fir och dann déi international Matcher kënnen ënner exzellenten an ënnert deene beschtméigleche Konditiounen ze spillen, souwuel fir de Fussball wéi och fir de Rugby.

Ech si frou, datt hei eng Saach, déi versprach gouf, och elo gemaach gëtt: De Velodrom, d'Liichtathletik an op där anerer Säit de Fussballstadion gi Realitéit. An ech mengen, et ass gutt dobausse fir d'Sportswelt, dat ze gesinn an och de Mëtteg nach eng Kéier ze héieren.

Et waren e puer Punkten hei ugeschwat ginn, zum Beispill wat de Sportlycée ubetrëfft. Och do si mer amgaangen, en neie Site ze sichen. A 14 Deeg wäert an der Commission d'analyse critique gekuckt ginn, wou se mat deenen eenzele Sitten dru sinn, wou effektiv den MDDI zesummen ass mat der Educatioun a mam Sport, fir eng Analys ze maachen op deene Sitten, déi do sinn.

Et weess een, datt een do natierlech ee gewëssenen Areal brauch, fir déi Infrastrukturen ze kréien. An dat ass och de Problem e bëssen, fir ze soen: „Mir hunn eis grouss Sportinfrastrukture verdeelt an eisem Land." Et ass gewosst, datt mer an eisem Land elo net vun Honnerte Kilometer schwätzen, wou mer auserneeleien, mä fir déi all op eng Plaz ze kréien, do brauche mer Hektaren. A wann ech elo scho gesinn, wéi schwéier et ass, iwwerhaapt emol een Hektar zesummenzekréien oder zwee Hektar, dann ass et einfach esou, datt et besser ass: Mir riichten d'Infrastrukturen op, mir notze se a mir kucken, se effikass mat Synergien och an deem Moment an der Praxis auszenotzen.

Zum Schluss, mengen ech, ass dat heite fir mech ee wichtege Moment fir de Sportsmouvement dobaussen. Ech mengen, hei kréie mer effektiv eng Subventionéierungsméiglechkeet, fir an deenen nächste Jore kënnen d'Landschaft vun de Sportinfrastrukturen outdoor/indoor nach eng Kéier ze verbesseren, se op ee ganz héije Level ze setzen. An ech mengen, dat ass och gutt an dat ass och richteg esou. An ech mengen, Lëtzebuerg ass prett, fir senge Bierger adequat a user-frëndlech Infrastrukture bereetzestellen: fir de Schoulsport, fir de Sport loisir, fir de Kompetitiounssport a fir den Elittesport.

An dësem Sënn, mengen ech, zum Ofschloss vläicht dat, wat mer a leschter Zäit ëmmer flott als Team notzen an alle Beräicher, mat der Partner och: „Let's go, Team Lëtzebuerg!" Hei ass de richtege Wee. An ech mengen, mir sollen alles esou schnell wéi méiglech fäerdeg maachen an elo schonn iwwert deen nächste Fënnefjoresplang nodenken, well dee wäert mat Sécherheet och kommen.

Merci bien.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. A mer géifen da kënnen iwwert de Projet de loi 7173 ofstëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7173 et dispense du second vote constitutionnel

An d'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwwer.

60-mol Jo. Unanimitéit. De Projet de loi 7173 ass ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert (par Mme Nancy Arendt), MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Martine Hansen), Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Jean-Marie Halsdorf) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten (par M. Marc Angel), Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par Mme Claudia Dall'Agnol), Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps (par M. André Bauler), Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner (par M. Marc Baum).

Une voix.- Très bien!

Plusieurs voix.- Aah!

Une voix.- Eng sportlech Natioun!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mer géifen zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour iwwergoen: de Projet de loi 7231 fir d'Promotioun vun der Lëtzebuerger Sprooch. An de Rapporteur, den Här Claude Lamberty, ass prett.

7. 7231 - Projet de loi relative à la promotion de la langue luxembourgeoise et portant modification

1° de la loi modifiée du 25 juin 2004 portant réorganisation des instituts culturels de l'État;

2° de la loi modifiée du 9 décembre 2005 déterminant les conditions et modalités de nomination de certains fonctionnaires occupant des fonctions dirigeantes dans les administrations et services de l'État;

3° de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État;

4° de la loi du 15 décembre 2017 concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2018

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur*.- Jo, Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ass nach net allze laang hier, do hätt ech haut op dëser Plaz meng Ried op Franséisch gehalen an net op Lëtzebuergesch. Vill Leit, a besonnesch déi jonk Generatiounen, wëssen dat haut guer net méi, dass hei am Haus eigentlech eréischt säit den 90er Joren op Lëtzebuergesch diskutéiert gëtt.

(Interruptions)

Haut ass et eng Selbstverständlechkeet, dass mir an der Chamber an eiser Sprooch, dem Lëtzebuergeschen, debattéieren. An dat ass och gutt esou.

Här President?

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Däerf ech just eng kleng Nuance erabréngen?

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur*.- Dir dierft natierlech, Dir sidd President.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Et ass schonn zënter dass ech mech kann erënneren, dass ech douewe souz, nëmmen an deene seltenste Fäll Franséisch geschwat ginn. An de Gros vun den Diskussiounen hei am Parlament ass och schonn zu där Zäit, wou ech douewe souz, op Lëtzebuergesch gefouert ginn. Dat ass scho laang hier.

(Brouhaha)

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur*.- Do gesitt Der, wéi lieweg dat ass a wéi laang.

(Interruptions)

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Jo, ech sinn awer net den Udo Jürgens.

(Hilarité et brouhaha)

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- Dir waart nach net op der Welt, do ass schonn hei Lëtzebuergesch geschwat ginn.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Jo, Dir awer och net.

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur*.- Da géif ech soen, haut ass et eng Selbstverständlechkeet, dass mer an der Chamber…

(Exclamations)

...an eiser Sprooch, dem Lëtzebuergeschen, debattéieren. An dat ass och gutt esou.

An et ass awer och net allze laang hier, do ass ville vun eis Lëtzebuergesch liese méi schwéier gefall, wéi zum Beispill liesen op Däitsch oder op Franséisch. Haut liesen a schreiwe mir Lëtzebuergesch permanent: op Noriichtesäiten, an de soziale Medien, an eiser Mailkorrespondenz oder och wa mer eise Frënn a Kolleegen SMSe schreiwen. An och wann déi meescht vun eis d'Orthografie ni richteg an der Schoul geléiert hunn, gesäit een dach ëmmer méi korrekt geschriwwent Lëtzebuergesch doruechter.

De Lifelong Learning klappt a puncto Lëtzebuerger Sprooch also ganz gutt. An déi nei Hëllefsmëttel, besonnesch via Internet - ech denken do ganz besonnesch un den LOD oder och un Initiative wéi de Spellchecker -, hu sécherlech dozou bäigedroen, dass mir do mat ganz grousse Schrëtt an de leschte Jore virukomm sinn.

Eis Sprooch lieft, se entwéckelt sech weider, hire Wuertschatz wiisst. An déi positiv Entwécklung muss d'Politik weider ënnerstëtzen a begleeden. An haut geet et hei ëm d'Stäerkten an d'Weiderentwécklung vun der Lëtzebuerger Sprooch, ee Sujet, dee vill Leit beréiert, vill Leit beweegt, mat deem vill verbonne gëtt an deen och selwer vill verbënnt.

Lëtzebuergesch ass näämlech net just eng Sprooch, et ass esou vill méi. Well eis Sprooch ass de Kär vun eisem kulturelle Patrimoine an et ass e wichtege Pilier vun eiser Identitéit.

Une voix.- Très bien!

M. Claude Lamberty *(DP), rapporteur*.- Als Integratiounssprooch verbënnt an integréiert d'Lëtzebuerger Sprooch Leit mat verschiddene Kulturen a Liewensgeschichten an dréit esou wesentlech zu der Stäerkung vun der gesellschaftlecher Kohäsioun hei am Land bäi. An dëst steet absolutt net am Widdersproch dozou, dass och d'Méisproochegkeet zu Lëtzebuerg geféiert a gefërdert muss ginn.

D'Fërderung vum Lëtzebuergeschen an der Méisproochegkeet ginn Hand an Hand. An dat ass et, wat eist Land ausmécht. Mir schwätze Lëtzebuergesch a mir si méisproocheg. D'Sproochendebatt hei am Land dierf ebe keng Fro vun derfir oder dergéint sinn, vun deenen enge géint déi aner, mä eng vu Mateneen.

Här President, d'Lëtzebuerger Sprooch konnt sech an deene leschte Joren, jo Jorzéngten trotz enger ëmmer méi heterogener Populatioun duerchsetzen. Dat beleet och eng rezent Ëmfro am Optrag vum Bildungsministère. 77% vun der Bevëlkerung schwätze Lëtzebuergesch. Dëst ass en héijen Undeel, wann ee bedenkt, dass ënnert de Befroten och eng 40% Netlëtzebuerger waren. Bei där nämlechter Ëmfro huet sech och erausgestallt, dass eng grouss Majoritéit, näämlech 78%, der Meenung ass, dass d'Lëtzebuerger Sprooch am Alldag nach méi gestäerkt sollt ginn.

Och wa fir déi meeschten Awunner, näämlech fir 73%, d'Sproochesituatioun am Land kee Problem duerstellt, besteet awer de Wonsch, fir dem Lëtzebuergeschen am Alldag eng nach méi grouss Roll zoukommen ze loossen. Dës Ëmfroe weisen eis ganz kloer, dass Lëtzebuergesch engersäits net nëmmen déi éischt Sprooch vun de Lëtzebuerger ass, mä anerersäits och vu ganz villen auslännesche Matbierger geschwat gëtt.

Dëse Succès ass ouni Zweifel och op d'Lëtzebuerger Schoul an op déi ganz vill Lëtzebuergeschcoursë fir Erwuessener zréckzeféieren, déi queesch duerch d'Land ugebuede ginn. D'Zuel u Leit, déi un dëse Lëtzebuergeschcoursen deelhuelen, ass enorm an d'Luucht gaangen. Mëttlerweil sinn et 12.000 Leit, déi un esou Coursen deelhuelen. 12.000! Par rapport zum Joer virdru sinn dat 4.000 Fraen a Männer méi am Land, déi aktiv dru schaffen, fir eis Sprooch, eis Lëtzebuerger Sprooch ze léieren. Dat ass enorm.

Den Institut national des langues bitt mëttlerweil 240 Klassen un, fir d'Lëtzebuerger Sprooch ze léieren. Dat sinn der 90 méi wéi nach dat Joer virdrun.

Här President, den Interessi un eiser Sprooch ass ganz grouss. D'Regierung huet sech mam virgestallte Strategiepabeier fir d'Promotioun vun der Lëtzebuerger Sprooch eng Richtlinn ginn, fir de Stellewäert vun der Lëtzebuerger Sprooch iwwert déi nächst Jore konsequent weider ze stäerken. D'Wichtegkeet vun der Lëtzebuerger Sprooch als Kommunikatiouns-, Integratiouns- a literaresch Sprooch gouf domat vun der Regierung kloer unerkannt.

Nieft all deene Mesuren, fir d'Lëtzebuergescht ze stäerken, sollt een awer op kee Fall eis geliefte Méisproochegkeet vergiessen, well och dat ass Lëtzebuerg. Dofir engagéiert sech d'Regierung an hirem Strategiepabeier, nieft der Promotioun vum Lëtzebuergeschen och gläichzäiteg fir d'Promotioun vun der Méisproochegkeet ze suergen.

Fir elo net an dee leschten Detail vum Strategiepabeier ze goen, soen ech lech, wat déi véier grouss iwwergräifend Ziler sinn. Éischtens, de Stellewäert vun der Lëtzebuerger Sprooch ze stäerken. Zweetens, d'Norméierung, de Gebrauch an d'Etüd vun der Lëtzebuerger Sprooch virunzedreiwen. Drëttens, d'Léiere vun der Lëtzebuerger Sprooch a Kultur ze fërderen. A véiertens, d'lëtzebuergeschproocheg Kultur ze promouvéieren.

Här President, d'Zilsetzung vun dësem Projet de loi ass am Fong, eng Rëtsch Punkten aus dem Strategiepabeier gesetzlech ze verankeren. Et geet heibäi konkret ëm d'Schafe vun engem Kommissär fir d'Lëtzebuerger Sprooch, engem Zenter fir d'Lëtzebuerger Sprooch an dem gesetzleche Verankere vum Conseil fir d'Lëtzebuerger Sprooch.

Fänke mer mam Kommissär un! Et gëtt, wéi gesot, de Poste vun engem Kommissär fir d'Lëtzebuerger Sprooch geschafen. Hie gëtt ënner anerem dofir zoustänneg, den Zwanzegjoresplang ronderëm d'Lëtzebuerger Sprooch zesumme mat allen Akteuren aus eiser Gesellschaft auszeschaffen an d'Ëmsetzung ze koordinéieren. Hie wäert de Bildungsministère an de Kulturministère och am Hibléck op d'Promotioun vum Lëtzebuergesche beroden an d'Efforten an deem Beräich koordinéieren. Donieft suergt de Kommissär fir eng national Plattform, an där all Formatiounen, d'Coursë fir Lëtzebuergesch a soss wichteg Informatiounen zesummegedroen an aktualiséiert ginn. Hie kuckt och, dass d'Offer u Lëtzebuergeschcoursë grouss genuch ass, fir d'Demande, déi besteet, zefriddenzestellen.

Eng weider Aufgab an Erausfuerderung ass, dat richtegt didaktescht Material kënnen zur Verfügung ze stellen. Hie mécht dann och de Suivi vun de Reklamatiounen iwwert de Gebrauch oder Netgebrauch vum Lëtzebuergeschen an den ëffentleche Servicer.

Komme mer dann zum neien Zenter fir d'Lëtzebuerger Sprooch! Dëse befaasst sech mat der Sproochesituatioun zu Lëtzebuerg a bekëmmert sech ëm d'Promotioun vum Lëtzebuergeschen, dat souwuel op nationalem wéi op internationalem Niveau. Den Zenter schafft enk mat deenen aneren Akteuren aus dem Beräich, zum Beispill der Uni Lëtzebuerg, zesummen. Wat seng Mataarbechter ugeet, wäerten dës sproochlech a kulturell Experten aus verschiddene Beräicher sinn: Linguistik, Sproochgeschicht, Educatioun, Kultur, an do kann een der nach vill hannendrunzielen.

Den Zenter kritt den Optrag, fir d'Lëtzebuerger Sprooch, hir Geschicht, Dialekter, mä och de villsproochege Kontext ze dokumentéieren. D'Organiséiere vun Ausstellungen, Konferenzen an en alljäerlechen nationalen Dag vun der Lëtzebuerger Sprooch a Kultur ass eng weider Aufgab vum Zenter fir d'Lëtzebuerger Sprooch.

Zu gudder Lescht gesäit de Projet och vir, dass de Conseil fir d'Lëtzebuerger Sprooch, och nach CPLL genannt, dee säit 1988 iwwregens besteet, mat dësem Gesetz eng legal Basis kritt. Dëse CPLL besteet aus eelef Experten aus dem Beräich vun der Lëtzebuerger Sprooch. De Conseil fir d'Lëtzebuerger Sprooch gëtt engersäits säin Avis iwwert d'Regele vun der Schreifweis a vun der Grammatik vun der Lëtzebuerger Sprooch of an anerersäits iwwert d'Phonetik an de korrekte Gebrauch vun der Lëtzebuerger Sprooch.

Här President, ech kommen elo zu den Avisen. An deene verschiddenen Avise ginn d'Efforte vun der Regierung, fir d'Lëtzebuerger Sprooch